

Catalunya Cristiana

[f/catalunyacristiana](#)

[i/catalunya_cristiana](#)

[www.catalunyacristiana.cat](#)

[@catalunyacristiana.bsky.social](#)

[@catorcristiana](#)

[catalunya cristiana](#)

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Joves creients, minoria convençuda

El nou informe sobre la religiositat de la joventut catalana conclou que per a molts la fe s'ha convertit en un eix vital i identitari

P 8-11

ESPECIAL TOTS SANTS

“Acompanyar la pèrdua des de la fragilitat, el temps i la fe”

Article de Montserrat Esquerda, degana de la Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna, Universitat Ramon Llull

P 26-29

Agustí Codinach

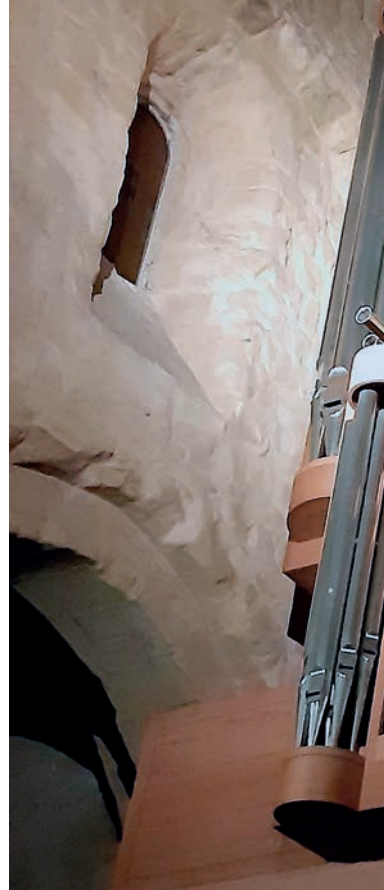
2398

9 772938 223004

SUMARI

2 NOVEMBRE 2025

Editorial	03
La setmana	04
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	14
Reflexió	26
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Cultura	38
Agenda	46
Des del carrer	47

40

Fra Valentí Serra de Manresa s'aproxima al món de les begudes en el seu nou llibre

Presentació de "Begudes pairals i conventuals"

38-39

El Festival d'orgue de Poblet més internacional

Va creixent cada any en nombre de públic

20-21

Armand Puig rep el Premi Abat Marcet al millor llibre religiós en català

Ha rebut el guardó per "Antoni Gaudí, vida i obra"

18-19

Higiní Anglès: música i llegat

A la foto, Higiní Anglès escrivint a l'exterior del Parrot, la finca familiar, a Maspujols. 1954

Biblioteca de Catalunya, Fons Higiní Anglès

EDITORIAL

Dol compartit

Al llarg de la vida tots passem o passarem per situacions de dol. Pot ser per la mort d'un ésser estimat, per un atur de llarga durada, per una ruptura sentimental, per una situació de malaltia. En la solemnitat de Tots Sants i la Commemoració de Tots els Fidels Difunts, dediquem aquesta setmana unes pàgines especials a reflexionar sobre el dol. Montserrat Esquerda, degana de la Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna (Universitat Ramon Llull), ens ofereix una interessant dissertació sobre *Acompanyar la pèrdua des de la fragilitat, el temps i la fe*. La Dra. Esquerda serà una de les conferenciantes de la Jornada Bioètica que, amb el lema "La família i el final de la vida: llum d'esperança", organitza el dissabte 15 de novembre el Secretariat de Pastoral de Família i Vida de l'arquebisbat de Barcelona. El motiu? L'expliquen des del mateix Secretariat: "Hem constatat, al llarg dels darrers anys, la inquietud de moltes famílies sobre com afrontar el final de la vida i els interrogants que se'ls plantegen, sobretot en relació amb el patiment, el dolor de la pèrdua, el sentit del sofriment, les cures pal·liatives, l'eutanàsia, el testament vital, etc. Per això, la Jornada busca donar una resposta clara i plena d'esperança, des de l'Església i el món acadèmic, a alguns d'aquests interrogants." El filòsof i teòleg Francesc Torralba, que vam entrevistar en el número passat, ens donava algunes claus per al temps de dol: "Per al dol cal temps, comunitat, alliberament de les emocions, actitud d'escolta i no jutjar." És molt important, per tant, que el dol sigui compartit i acompanyat. És un requeriment evangèlic: consolar l'afligit, eixugar les llàgrimes, donar sepultura. La comunitat, en aquest sentit, es fa més necessària que mai. El ritual, el símbol, la missa exequial, la pregària pels difunts, la visita al cementiri o al columbari són elements que ens ajuden, de forma comunitària, en temps de dol.

La setmana a les Xarxes

CHRIS SHIP

@chrisshipitv

23/10/2025

Editor de notícies reials d'ITV

El papa Lleó i el rei Carles surten de la Capella Sixtina després d'un servei ecumènic, preguntant junts com a caps de l'Església d'Anglaterra i l'Església catòlica. Quin moment per a cristians i historiadors

JAUME PADRÓS

@jaumepadros

22/10/2025

Metge

Jo crec que una cosa no invalida l'altra. Celebro que hi hagi dos pessebres. Però, crec modestament que no poden ser l'alternativa al tradicional de la Plaça Sant Jaume. I menys, "la solució" a un problema generat artificialment

MONTSERRAT DAMESON

@damesonpareras

21/10/2025

Jurista i politòloga

La fe, la religiositat i el catolicisme són molt més que una estètica. De fet, és precisament quan només són una estètica que les coses van pel pedregar

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

L'ÀNIMA FERIDA D'UCRAÏNA, EN UN DOCUMENTAL

S'acaba d'estrenar el documental *Ucrània, resistència y esperanza*, un relat humà, visceral i profundament emocional que recorre l'ànima ferida d'un país devastat. La pel·lícula mostra el recorregut de la religiosa Lucía Caram en dues de les seves expedicions humanitàries a Ucraïna. En una entrevista al programa *El Matí a Ràdio Estel* amb Mercè Raga i Carme Munté, la monja dominica va explicar el 20 d'octubre que el papa Lleó també comparteix la mateixa preocupació per Ucraïna, i va revelar que es va reunir ara fa uns dies amb el Pontífex.

Sor Lucía va comentar que "per als ucraïnesos, la pau és com un miratge perquè, quan sembla que ens hi anem acostant, encara és més lluny". Va lamentar que "ara no es parla d'aquest conflicte, i això és realment l'amenaça que tenim". El documental mostra la vida dels infants sota terra cada nit, el dolor de les famílies refugiades i la valentia silenciosa dels qui lluiten sense armes. Recull més de 40 corredors humanitaris impulsats per la Fundació del Convent de Santa Clara. El 23 d'octubre es va presentar la producció a Barcelona.

Zoom MACIÀ GRAU

© Vatican Media

Per primera vegada en més de cinc segles, des de la Reforma protestant, un Pontífex i un monarca britànic han resat junts. El passat 23 d'octubre, el papa Lleó XIV i el rei Carles III d'Anglaterra van compartir una pregària ecumènica a la Capella Sixtina per la cura de la creació, coincidint amb els 1.700 anys del Concili de Nicea. La celebració reafirma el compromís de Lleó XIV amb l'ecumenisme i el diàleg, a la vegada que simbolitza un pas històric cap a la reconciliació entre les dues confessions cristianes.

L'efemèride JOAN PALLARÈS-PERSONAT

2 novembre del 1918

Neix a Barcelona el filòsof i teòleg Raimon Panikkar Alemany

Maria Lluïsa.

**Advocada, nedadora i precursora
de la fi de la leucèmia.**

Tria com vols que et recordin.

**Fes el teu testament solidari i ajuda'ns a
aconseguir un futur sense leucèmia.**

**Informa-te'n a comvolsqueetrecordin.org
o truca'ns al 900 32 33 34**

Escaneja aquest codi QR
amb el mòbil i accedeix al nostre web.

**Fundació
JOSEP
CARRERAS**
IMPARABLES CONTRA LA LEUCÈMIA

Punt de vista

El risc d'un poder sense límits: Bukele i la temptació autoritària

LLUCIÀ POU SABATÉ
*Univesitat Internacional
de La Rioja*

Quan un líder concentra tots els poders, ja no governa per a tothom

La reelecció immediata de Nayib Bukele a El Salvador, encara que revestida de legalitat, representa un senyal preocupant per a la salut democràtica de la regió. Tot i els seus èxits innegables en la lluita contra les “maras” i la seva popularitat massiva, el principi democràtic no se sosté només amb resultats, sinó amb límits, contrapesos i respecte a les regles del joc.

Perpetuar-se en el poder sota la lògica de “jo tinc la raó i no he d’escoltar els altres” obre la porta a un autoritarisme disfressat d’eficàcia. La democràcia no és simplement un mitjà per resoldre problemes,

sinó una cultura política basada en l’alternança, el pluralisme i la possibilitat real de crítica. Quan un líder concentra tots els poders —executiu, legislatiu, judicial i mediàtic—, ja no governa per a tothom, sinó des d’una visió única, que cancel·la el dissens i debilita les institucions.

La història d’Amèrica Llatina és plena d’exemples de líders carismàtics que van començar amb bones intencions, però van acabar erosionant la llibertat i l’Estat de dret. La popularitat mai no pot ser excusa per dinamitar els frens constitucionals ni per esborrar la línia entre govern i Estat.

Bukele afirma que fa allò que el poble vol. Però una democràcia sòlida no és aquella que se sotmet a majories emocionals, sinó la que protegeix també les minories, els que pensen diferent, els qui critiquen i qüestionen. El veritable líder democràtic no tem els límits, perquè sap que garanteixen la llibertat de tothom, inclosa la seva.

Avui a El Salvador s’hi respira ordre, però també silenci. I quan les veus crítiques desapareixen, allò que ve no és pau, sinó submissió. Que no ens enlluernin els resultats: el poder sense límits mai no és bona notícia per a la democràcia. ■

La fe dels campions

Simone Biles: “Si Déu et fa esperar, prepara’t per rebre més del que has demanat”

**JOSEP ÀNGEL
COLOMÉS**
Comunicador

És la gimnasta més llorejada en la història dels Mundials

Simone Biles (gimnasta, 1997, Columbus, Ohio, EUA) ha estat molt sincera sobre la seva fe catòlica. A diverses entrevistes ha comentat que la fe és una part molt important de la seva vida. Durant els moments difícils a la seva carrera, com la retirada als Jocs Olímpics de Tòquio 2020, ha afirmat que la seva relació amb Déu l’ha ajudat a mantenir-se forta.

Entre les seves grans frases sobre Déu destaquem les següents:

– “Si Déu t’està fent esperar, prepara’t per rebre més del que has demanat.” Aquest missatge mostra la confiança en els plans de Déu i la paciència en moments d’espera. Déu sempre ens pot sorprendre amb una mica millor, encara que de moment

no veiem llum al final del túnel.

– “Déu és qui dirigeix la meua vida.” Biles emfatitza que atribueix el seu èxit i direcció a la vida a la guia divina.

– “Sóc catòlica, reso el rosari i vaig a missa cada setmana.” Una de les claus de Simone, com veurem en altres esportistes, és viure la fe al seu dia a dia amb la pregària i l’acció.

Simone Biles és una de les millors gimnastes de tots els temps: ha guanyat 30 medalles en campionats mundials, incloent-hi 23 d’or, fet que la converteix en la gimnasta més llorejada en la història dels Mundials de Gimnàstica. El seu domini absolut en la disciplina és incomparable.

A més, als Jocs Olímpics de Rio 2016, Biles va guanyar quatre me-

dalles d’or (concurs complet, terra, salt i per equips) i un bronze a la barra d’equilibri. Es va convertir en la primera gimnasta nord-americana a aconseguir quatre ors en una mateixa edició olímpica. A més, als Jocs Olímpics de París 2024 va guanyar tres medalles d’or més i una altra de plata.

Aquests èxits han consolidat Simone Biles com una llegenda de l’esport. Tot i així, la seva infància no va ser fàcil. De pares drogoaddictes, va ser pujada pels avis. A més, va patir abusos per part del metge de l’equip nord-americà de gimnàstica. Però tot ho ha pogut superar malgrat els moments difícils gràcies a la fe, l’ajuda psicològica rebuda i l’entorn. Es va casar el 2023 amb el jugador de futbol americà de la NFL Jonathan Owens. ■

L'esperança cristiana ens recorda que quan morim acabem la nostra vida en aquest món, però iniciem una existència nova i transformada

CARD. JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

Tots Sants i Fidels Difunts

Tradicionalment, comencem el mes de novembre amb dues celebracions molt sensibles que de vegades no distingim i confonem en una de sola. Uns posen el focus en la solemnitat de Tots Sants i d'altres en la celebració dels Fidels Difunts.

El dia 1 de novembre celebrem la solemnitat de Tots Sants. Aquesta celebració és ben coneguda per tots, perquè és dia festiu. Aquest dia honorem tots els sants, tots els germans i germanes nostres que ja gaudeixen de la vida del cel. De fet, molts d'ells, tot i ser sants, no seran mai reconeguts oficialment per l'Església, ja que són "els sants de la porta del costat", dels quals sovint ens parlava el papa Francesc.

El dia 2 de novembre és la Commemoració de tots els Fidels Difunts, en què preguem perquè aquells que ja no són físicament entre nosaltres arribin a la glòria eterna del cel. Aquests dies recordem els nostres éssers estimats, preguem per ells i els portem flors al cementiri com a signe del nostre amor. Els cementiris

s'omplen de color i de records, manifestació de la nostra fe en què la mort no té la darrera paraula.

El missatge de les benaurances ens acompanya en la celebració de Tots Sants. I és que, certament, els sants són benaurats, feliços, com aquella multitud que apareix al llibre de l'Apocalipsi. Una multitud plena de joia que lloa Déu amb totes les forces. Pel que fa a la Commemoració dels Difunts, el calendari litúrgic autoritza que, tot i ser diumenge, l'Eucaristia es pugui celebrar amb les lectures bíbliques i les pregàries habituals en les celebracions de les exèquies.

Quan parlem de la mort ho fem sempre amb dolor i tristesa. No l'acceptem com una cosa natural. La veiem com un final inexorable. Els qui ens deixen, deixen un buit profund que costa molt d'omplir. Pensar en la mort és, per a molta gent, pensar en una foscor incerta, la mort fa por quan no s'entén. En canvi, l'esperança cristiana ens recorda que quan morim acabem la nostra vida en aquest món, però iniciem una existència nova i transformada. La mort no és el final, sinó la porta que hem de creuar per assolir la vida plena i gloriosa.

Com diu el poeta: "morir s'aca-

ba", és a dir, viure no s'acaba, perquè continua la vida. Comença la nova vida iniciada per Jesucrist.

El papa Francesc obria el número 19 de la butlla de convocatòria de l'Any Jubilar 2025 amb aquestes paraules: "Crec en la vida eterna." Certament, l'esperança que tenim els cristians és que un dia gaudirem de la vida eterna amb Déu. Jesús ens va prometre que a la casa del Pare hi tenim un lloc cadascun de nosaltres. Crist ressuscitat és la nostra garantia. Ell ens anuncia el seu retorn gloriós. I, com queda recollit al final de la Sagrada Escripura, els primers cristians ja esperaven aquesta vinguda amb deler i sovint deien: "Veniu, Senyor Jesús" (Ap 22,20).

Un dia com avui, podríem recordar sant Josep, que és patró de la bona mort. Segons la tradició, ell va morir acompanyat de Jesús i Maria. Tant de bo que ningú mori sol. Tant de bo que els moribunds, a les acaballes de la vida, puguin trobar l'escalf de la família, de la comunitat cristiana i de la societat en general.

Benvolguts germans i germanes, demanem a Déu que un dia ens aculli en el seu Regne d'amor, de llum i de pau, on viurem per sempre més amb la gran família dels sants. Que ells intercedeixin per nosaltres. ■

Tot i ser una minoria a Catalunya, les noves generacions de cristians viuen la religió de manera autèntica i amb més convicció que mai

ELS JOVES MARQUEN EL CAMÍ PER A UNA ESGLÉSIA VIVA

MACIÀ GRAU

El 25 d'octubre passat, un grup de pelegrins que feien cua per accedir al cambril de la Mare de Déu de Montserrat van quedar sorpresos en sentir els cants i les pregàries de prop de vuit-cents joves reunits a la basílica. Es tractava de la celebració del Mil·lenari Jove, la trobada de les delegacions de joventut de les diòcesis catalanes, impulsada pels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense. Davant la sorpresa dels visitants, sorgeix una pregunta inevitable: per què és un fet sorprenent que centenars de joves decideixin viure i compartir la seva fe?

Per respondre aquesta i altres qüestions, la Direcció General d'Afers Religiosos i l'Observatori Català de la Joventut han publicat recentment l'informe *La religiositat de la joventut catalana* (Col·lec-

Agustí Codinach

Cants, testimonis i moments de pregària van donar la benvinguda als joves al Mil·lenari Jove, el 25 d'octubre passat.

ció Estudis, núm. 45). El document, basat en dues enquestes anteriors — el *Baròmetre sobre la religiositat i la gestió de la seva diversitat 2023* i l'*Enquesta a la joventut de Catalunya 2022* — ha estat rebut amb gran interès per les diverses confessions, que hi veuen pistes valuoses per comprendre les necessitats i inquietuds espirituals dels joves catalans i aconseguir re-connectar-hi.

La principal conclusió de l'estudi és que, tot i que hi ha pocs joves que s'identifiquin com a creients, els que ho fan viuen la seva fe amb més convicció i intensitat que en el passat. La trobada del Mil·lenari Jove en va ser un clar exemple, ja que els nois i noies que van pujar a Montserrat no només van participar en l'Eucaristia, sinó que van compartir una jornada molt participativa on la pregària, la música i la germanor van ser les protagonistes.

ELS JOVES I LA RELIGIÓ: XIFRES

Per entendre aquesta realitat, primer és necessari examinar les xifres que aporta el nou informe. Segons l'estudi, el 61,5% dels joves practicants declaren que la religió té una importància "molt gran" a la seva vida personal, un percentatge molt superior al 46,2% de la resta de la població. D'altra banda, encara que només el 41,2% dels joves catalans es declaren creients, més d'un terç d'aquest grup mantenen una pràctica regular: el 35,8% assisteix als actes de culte (de manera setmanal o mensual), davant del 27,4% de la resta de la població.

A aquestes dades, hi hem d'afegir l'aspecte social, és a dir, el context

dels joves en el món actual, que és molt diferent del de les anteriors generacions. Aquest aspecte el remarca Ramon Bassas, director general d'Afers Religiosos, com una de les claus per entendre els resultats de l'informe: "Quan un jove d'avui diu que és cristià, no ho fa per convenció social ni per quedar bé. Ho fa perquè realment ho creu."

Segons Bassas, encara que els majors de 34 anys es declarin persones amb creences religioses (el 62,7% dels majors de 65 anys s'hi consideren), no podem saber del cert si la seva societat era més creient: "Molta gent anava a missa per costum o tradició, però no sempre per convicció. Avui, en canvi, si un jove va a missa, és perquè ho vol, no té cap necessitat de quedar bé amb ningú, més aviat al contrari. Potser és el que el papa Benet XVI ens anomenava les *minories creatives*: tenim grups menys nombrosos, però amb una fe viscuda a fons."

LA TRANSMISSIÓ DE LA FE DE PARES A FILLS I UN NOU PARADIGMA

Una de les principals causes de la davallada del jovent a les esglésies ha estat la manca de transmissió de la fe de pares a fills. Abans, la família era clau per transmetre-la, però avui aquesta via és cada cop més difícil, com reconeix Bassas: "S'ha trencat la transmissió de pares a fills, i això preocupa totes les comunitats religioses amb les que hem parlat." No obstant això, apareixen nous mecanismes de transmissió que permeten, per exemple, que adults es bategin, com passa a França, on el catecumenat ha assolit xifres històriques.

"Els joves no busquen una fe heretada, sinó descoberta", resumeix Mn. Lluís Vidal Buxeda, delegat de joves del bisbat de Vic, també present al Mil·lenari Jove de Montserrat. En la mateixa línia que Bassas, Mn. Vidal reconeix que el jove d'avui no va a l'església per rutina ni per passar l'estona: "Ve perquè vol trobar-se amb Déu. Vol activitats amb contingut, vol pregària, vol compartir la fe amb altres. No vol ser un espectador; vol ser part d'un cos viu."

Per donar resposta a aquest anhel, des de les delegacions de joventut cada vegada s'aposta més per oferir espais de vivència i pregària, com són

les adoracions, els recessos espirituals, o el mètode Life Teen. A Vic, aquesta manera de fer ja dona fruits. "A poc a poc hem anat creant petits grups de joves que es reuneixen amb regularitat. Els acompanyem, formem i intentem que cadascú trobi el seu lloc. El que crida molt l'atenció als joves també és tot el tema dels testimonis, perquè busquen referents, necessiten algú que els porti allò que potser abans aportava la família o l'escola", diu Mn. Vidal.

Un d'aquests joves que fa poc més d'un any que s'ha sumat a la delegació de joves de Vic i que també va participar al Mil·lenari Jove és Francesc Fillat, de la parròquia de Moià. Fillat ja va anar a Roma pel Jubileu amb altres joves de la diòcesi, i el seu testimoni confirma que les conclusions de l'informe sobre joves i religiositat podrien anar ben encaminades: "És veritat que ara hi ha menys joves creients, però els que ho som ho vivim més autènticament. No és moda, ni radicalisme; és senzillament voler viure la fe de veritat."

Aquest jove de Moià és catequista a la seva parròquia, on també intenta transmetre aquesta autenticitat als més petits: "Intentem activar-los una mica, perquè són pocs, i el format de la catequesi tradicional els pot semblar avorrit. Alguns fan la comunió, es confirmen, i després no els veus més. Hem d'aconseguir que siguin ells els que vulguin aprendre de Déu, i no al revés."

LA COMUNITAT, UN ASPECTE ESSENCIAL

A més de viure la fe més intensament, un dels factors que està ajudant els joves cristians a abraçar-la és el sentit de comunitat. Ho explica el mateix Fillat, que al Jubileu de Roma va quedar impactat "en veure milers de nois de tot el món que també eren creients. A Montserrat ha passat el mateix".

Aquest sentit de comunitat el destaca també Adelina Murillo, delegada de joves de l'arquebisbat de Tarragona: "És important que els joves es trobin amb companys que creuen com ells, així no se senten sols." Aquest és un dels objectius de trobades com el Mil·lenari Jove, que, segons Murillo, van ser una gran oportunitat "per estar en comunió amb els joves de tots els bisbats i per mostrar una Església viva i jove".

RAMON BASSAS

"Hi ha grups menys nombrosos, però amb una fe viscuda a fons"

LLUÍS VIDAL

"Els joves no busquen una fe heretada, sinó descoberta"

Tant ella com els altres delegats es van marcar com a objectiu que la trobada fos com un Jubileu en petit, per donar continuïtat a l'experiència de Roma, perquè, com recorda Mn. Lluís Vidal, "el jove d'avui necessita sentir-se que forma part d'una comunitat, i ha de veure que a la nostra terra hi ha joves creients que viuen la seva fe".

A Tarragona, la comunitat de joves ha crescut els darrers anys, i al Jubileu es va duplicar la xifra de participants de la JMJ de Lisboa, amb 83 participants. En aquest increment ha estat important la recent inclusió dels grups d'estudiants universitaris, molts dels quals no tenen cap tipus de formació religiosa. "Tenim un concepte erroni dels joves que fa que els veiem allunyats de l'Església, però quan 'rasques' t'adones que n'hi ha molts", afirma Murillo.

En aquest sentit, les dades de l'informe *La religiositat de la joventut catalana* també indiquen un possible repunt del catolicisme entre els joves a tot el país: mentre que el 2022 el 25,4% s'identificava com a catòlic, el 2023 la xifra pujava fins al 39,6%, i l'ateisme baixava del 30,4% al 20,8%. "Potser és un senyal —diu Bassas— que la fe continua despertant interès quan s'ofereix d'una manera viva i significativa."

A més del augment dels joves que s'apropen als grups de pregària, en el cas de Tarragona Murillo també es mostra molt satisfeta amb la manera com viuen la fe: "Els joves d'ara que són cristians no ho fan per postureig. Quan s'acaba la jornada dels divendres amb la pregària, els veus implicats, mantenint una conversa amb el Senyor. La fe no és només complir, sinó tenir una relació viva amb Déu. Que no quedi només amb el fet d'anar complint i anar a missa, ells ho viuen amb intensitat, i això es nota."

ELS BISBES RECONeixEN LA IMPORTÀNCIA DELS JOVES A L'ESGLÉSIA "D'AVUI"

"El papa Francesc deia que els joves no són el futur de l'Església, sinó l'avui de Déu, el present viu de l'Església", va recordar el cardenal Américo Alves, bisbe auxiliar de Setúbal, durant l'homilia de la missa del Mil·lenari Jove.

Amb diferents paraules però amb el mateix missatge, es van expressar els bisbes catalans en la seva carta als

Agustí Codinach

Més de 800 joves de totes les diòcesis van omplir la basílica de Montserrat.

FRANCESC FILLAT
“No és moda, ni radicalisme; és senzillament voler viure la fe de veritat”

ADELINA MURILLO
“És important que els joves es trobin amb companys que creuen com ells”

joves que van anar a Montserrat, on els diuen son “l’esperança de l’Església i del món”.

A la carta, escrita el mes de maig passat per convocar els joves catalans a participar en el Mil·lenari Jove, els bisbes de la Tarraconense també reconeixen que els “interpel·la seriosament que hi hagi joves per a qui l’Església no és significativa”. És per aquest motiu que la majoria dels bisbes van participar en la trobada del 25 d’octubre, on van agrair la participació de tots els presents: “És una alegria veure els vostres rostres. Gràcies per la vostra fe i la vostra alegria.”

Els joves van respondre a la crida omplint d’alegria la muntanya santa, amb els seus cants, que no van cessar en total l’Eucaristia, fins a l’ofrena floral a la Mare de Déu de Montserrat i l’emocionant aplaudiment final a Maria.

Amb aquesta trobada, que va sorprendre fins i tot els pelegrins, queda clar que els joves catalans no només són el futur de l’Església, sinó el seu present viu. El seu testimoni és més

important que mai i planta una llavor per a una Església viva i compromesa amb la societat.

Així no obstant, els resultats de l’informe *La religiositat de la joventut catalana* no haurien de caure en l’oblit, ja que ens recorden que totes les confessions han de pensar en la seva estratègia per fer-se present en el món dels joves. Com conclou Ramon Bassas, “continua havent-hi un gran desig de recerca de sentit”, però hi ha el dubte de saber com respondre a aquesta demanda. “Alguns creuen que és millor adaptar-se a les demandes socials, d’altres es volen mantenir doctrinalment al 100%... és un debat que continua obert”, diu Bassas, que reconeix que potser és més fàcil que els joves entrin al món religiós amb propostes lligades als sentiments.

En el cas del cristianisme, la trobada de Montserrat ha demostrat que el camí cap a una Església viva on els joves en siguin una part activa passa per una fe autèntica i viscuda en comunitat. ■

Un grup de 83 joves de la delegació de Tarragona va participar aquest estiu al Jubileu dels Joves a Roma.

TICA FONT
Centre Delàs d'Estudis
per la Pau

La fragilitat és tal,
que la pregunta és: quants dies durarà
l'alto el foc?

Gaza, alto el foc molt fràgil

Els acords de Pau a Gaza estan a la primera fase, un alto el foc, un intercanvi d'ostatges per presoners, aturada dels bombardejos, entrada d'ajut humanitari i retirada de l'exèrcit d'Israel, fins a una línia. Aquesta primera fase no ha comportat l'aturada d'atacs de l'exèrcit israelià; no és un continu de violència, però tampoc la violència no ha parat.

Hamas afirma que té dificultats per desenterrar ostatges morts i Israel afirma que incompleixen els acords i castiga bombardejant i impeding que entri ajut humanitari. Estem en el primer punt de l'acord i percebem la fragilitat d'aquests acords; diàriament Netanyahu acusa Hamas de no complir amb el lliurament d'ostatges i diàriament actua i amenaça de tornar a atacar.

Les divisions en la societat israeliana són paleses, l'extrema dreta demana a Netanyahu que torni als atacs, que acabi la feina d'expulsar tots els palestins de Gaza i annexionar-se el territori. La població de Gaza també mostra divisions, Hamas treballa per continuar mantenint el control polític i de seguretat al territori, però grups rivals, armats i patrocinats per Israel, els planten cara i s'hi enfronten violentament. Israel fomenta la divisió i el caos. Trump adverteix Hamas contra l'assassinat de civils opositors: "Si Hamas continua matant gent a Gaza, cosa que no entrava dintre dels acords, no tindrem més opció que entrar

i matar-los." La fragilitat és tal, que la pregunta és: quants dies durarà l'alto el foc?

Si el Pla continua, si no fracassa en aquest primer pas, podem dir que ara comencen de veritat les negociacions. En la segona fase del pla, Hamas s'ha de desarmar, però ja han dit que no lliuraran les armes, cosa que pot ser aprofitada per Netanyahu per retornar als atacs. Hamas considera que desarmar-se equival a una rendició i ells consideren que la lluita armada és una forma legítima de resistència al control israelià. Netanyahu ha promès que desarmarà Hamas i desmilititzarà Gaza de grat o per força.

En aquesta segona fase, Hamas ha de cedir el control polític a un "govern de tecnòcrates", Israel exigeix que al govern de Gaza no hi hagi Hamas ni l'Autoritat Palestina; hauran d'arribar a acords sobre noms de tecnòcrates. També es preveu que la seguretat no recaurà sobre Hamas, que serà implementada per unes forces internacionals. Aquests dies d'alto el foc Hamas intentarà reforçar el seu paper, mantenir el control polític i de la seguretat del territori, i Netanyahu intentarà desestabilitzar la població de Gaza, limitant l'entrada d'ajut.

En un escenari esperançador, tot fa preveure que els bombardejos disminuiran, encara que no desapareixeran, que per qualsevol motiu la població palestina continuarà essent massacrada, encara que més lentament. La pau no arriba! ■

V

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana assistim a la canonització de set nous sants, recollim l'homenatge a Higini Anglès i destaquem que Armand Puig rep el Premi Abat Marcet

El diumenge 19 d'octubre el papa Lleó va canonitzar set nous sants: Pere To Rot, Mons. Ignasi Choukrallah Maloyan, sor Maria Troncatti, sor Vicenta Maria Poloni, sor Carme Rendiles Martínez, Bartomeu Longo i Josep Gregori Hernández Cisneros.

El Papa proclama set nous sants per a l'Església

Lleó XIV: “Que el seu exemple ens inspire en la vocació comuna a la santedat”

La del 19 d'octubre és la segona cerimònia de canonització que presideix el papa Lleó.

MERCÈ ALONSO JUAN-MUNS

Ciutat del Vaticà

Fotos: © Dr. Guillermo Simón-Castellví FIAMC

Avui tenim davant nostre set testimonis, els nous sants i les noves santes, que amb la Gràcia de Déu han mantingut encesa la làmpada de la fe, i encara més, han estat ells mateixos les làmpades capaces de difondre la llum de Crist”, expressava el Sant Pare Lleó XIV el 19 d'octubre passat, durant la celebració de la canonització dels set nous sants.

Els seus rostres onejaven en els estandards col·locats a la façana de la basílica vaticana, mirant cap a una plaça de Sant Pere i una Via de la Conciliació plenes d'alegria i emoció i que aplegaven fins a 70.000 assistents. El cardenal Marcello Semeraro, prefecte del Dicasteri per a les Causes dels Sants, acompanyat dels postuladors, fou l'encarregat de presentar al Pontífex els beats que serien canonitzats i a qui el Papa s'hi va referir com a “fidels amics de Crist”.

Set perfils, set històries diferents de santificació per inspirar els fidels en la seva vida de fe catòlica i poder acudir a la seva intercessió. Dos d'ells “màrtirs per la seva fe”, com el bisbe armeni

Mons. Ignasi Maloyan i el catequista i pare de família Pere To Rot, primer sant de Papua Nova Guinea per haver defensat els valors cristians durant l'ocupació japonesa. Altres, “evangelitzadors i missioners”, com la italiana sor Maria Troncatti, infermera salesiana que va col·laborar amb la Creu Roja durant la Primera Guerra Mundial i que també va ser missionera a l'Equador, treballant per la reconciliació entre colons i indígenes.

El Papa va qualificar com a “carismàtiques i fundadores” la italiana sor Vicenta Maria Poloni, fundadora de l'Institut de les Germanes de la Misericòrdia, dedicada al servei dels malalts i marginats; i la primera santa veneçolana, sor Carme Rendiles Martínez, fundadora de la Congregació de les Serventes de Jesús.

La vivacitat de colors de les banderes de Veneçuela destacava amb força per l'orgull de tenir doble representació en aquestes canonitzacions. Per una part, la de sor Carme, però també pel ja sant Josep Gregori Hernández Cisneros, metge laic que va dedicar la vida al servei dels més pobres. A ell, el papa Lleó es va referir com a “benefactor de la humanitat amb els seus cors encesos de devoció”, incloent-hi, en aquesta definició, Bartomeu Longo, laic i advocat italià que va fundar el santuari de la Mare de Déu del Rosari de Pompeia després de viure una forta conversió al catolicisme i abandonar pràctiques com l'espiritisme.

“Quan vingui el Fill de l'home, trobarà fe a la terra?” (Lc 18,8)

El papa Lleó va centrar l'homília en la pregunta proclamada a l'Evangeli del dia, segons sant Lluc: “Quan vingui el Fill de l'home, trobarà fe a la

La presència veneçolana es va fer sentir a la plaça de Sant Pere, que celebrava els seus dos sants.

terra?" Va posar el focus especialment en "allò que és més preciós als ulls del Senyor": la fe, "el vincle d'amor entre Déu i l'home".

El Pontífex va relacionar aquesta virtut teològica amb la de l'esperança, recordant que "sense fe en Déu, no podem esperar la salvació". Seguint el

mateix passatge evangèlic, va subratllar la importància de la pregària, de "pregar sense desanimar-se" (Lc 18,1), i va afegir: "Així com no ens cansem de respirar, tampoc no ens hem de cansar de pregar. Com la respiració sosté la vida del cos, l'oració sosté la vida de l'ànima."

En el marc del Jubileu de l'Esperança, la catequètica homília del Sant Pare es va centrar en aquest aspecte fonamental de la vida cristiana, llançant la pregunta: "Som testimonis de l'amor del Pare, com Crist ho ha estat per a tots nosaltres?"

En aquesta segona celebració de canonitzacions del pontificat de Lleó, després de la del 7 de setembre passat, en què van ser elevats als altars els joves Carlo Acutis i Pier Giorgio Frassati, el Papa va remarcar i emfatitzar l'ordinarietat i la proximitat dels nous sants com a models de vida. Va subratllar que "no són herois ni paladins d'un ideal qualsevol, sinó homes i dones autèntics", i va demanar que "la seva intercessió ens assisteixi en les proves i el seu exemple ens inspire en la vocació comuna a la santedat". ■

LLEÓ XIV

"No són herois ni
paladins d'un ideal
qualsevol, sinó homes
i dones autèntics"

ESPECIALISTES EN MOBILIARI PER A ESGLÉSIES.

670 217 310

a.perez.sabate@gmail.com

C/ Sagunt, 102, baixos,
08912 Badalona

IMPORT DIFUSIÓ
Antoni Pérez Sabaté

www.importdifusio.com

Homenatge al sacerdot i músic universal, un dels pioners en l'elevació de la musicologia a ciència

Higini Anglès: música i llegat

Universitat de Barcelona. Facultat de Biblioteconomia i Documentació / Memòria Digital de Catalunya

1947. Comiat de la Biblioteca de Catalunya a mossèn Higini Anglès, que havia estat conservador de la Secció de Música, en marxar a Roma per dirigir el Pontificio Istituto di Musica Sacra.

JOAN BORONAT
Tarragona

Mossèn Higini Anglès (Maspujols 1888 - Roma 1969), referent de la ciència musicològica del segle XX a Catalunya, és reconegut amb l'homenatge a la seva memòria, iniciat el setembre passat i que es prolongarà fins al març de 2026 amb el títol "Higini Anglès. Música i llegat".

Deixeble privilegiat de Felip Pedrell i de Friedrich Ludwig, Anglès va saber comunicar amb generositat allò que va aprendre i allò que va trobar, a través de les seves recerques, a tots aquells que van tenir la gran fortuna de treba-

llar amb ell en les diferents institucions que va dirigir.

L'homenatge no s'escau amb cap efemèride o aniversari rodó, però sí "amb el 90è aniversari de la publicació el 1935 de la gran obra d'estudi musicològic d'Anglès, *La música a Catalunya fins al segle XIII*", explica el també musicòleg i doctor en Història, Joaquim Garrigosa i Massana, comissari del projecte. Aquesta és una obra que "d'entrada, es fonamenta en 800 pàgines de contingut altament científic que aprofundeix a bastament en la música medieval catalana, d'obligada consulta i per a documentació dels musicòlegs dedicats a la investigació i la recerca", assegura Garrigosa.

Precisament Garrigosa és el comissari del projecte i qui posa en relleu i

difon la figura d'Higini Anglès a través de la conferència itinerant *Higini Anglès, home d'Església i musicòleg*, que ja ha pronunciat a Maspujols, a l'Ateneu Universitari Sant Pacià de Barcelona, al Palau Bofarull de Reus i que portarà el 12 de març del 2026 al Palau de la Diputació de Tarragona.

L'aplicació de criteris científics a la musicologia és quelcom indestruïble de la figura d'Higini Anglès, fins al punt d'eleva-la a la condició de ciència. Aquesta és la consumació "d'un treball i dedicació altament especialitzada, a través de la documentació que el mateix Anglès havia treballat i és a partir d'ell que es poden fer les tesis doctorals", afirma Joaquim Garrigosa. Cal recordar que Higini Anglès va dur a terme un ingent treball amb l'edició

de les obres completes de Cristóbal Morales, Tomás Luis de Victoria o Joan Pau Pujol. Les seves investigacions i promoció d'estudis són de gran transcendència per a la música medieval, en l'àmbit universal, en referència al període comprès entre els segles XVI i XVIII.

El papa Pius XII encomanà a Anglès que presidís el Pontifici Institut de Música Sacra, aura musicològica del maspujolenc que va tenir continuïtat en els pontificats de Joan XXIII i Pau VI. Tot i aquest alt càrrec a Roma, el prevere tarragoní va mantenir un estret lligam amb Catalunya, on va continuar com a director de Música de la Biblioteca de Catalunya i de l'Institut Espanyol de Musicologia. "Des de Roma dirigia tots els treballs en una i altres institucions. Sovintejava Barcelona i mantenia correspondència fluida amb els seus segons d'aquí, per estimular tot un equip dedicat a la investigació", assegura Joaquim Garrigosa.

Higini Anglès va ser un gran defensor del cant gregorià i la polifonia antiga. Va fundar el grup "Ars musicae", que va oferir el primer concert l'any 1935 i es va convertir en el segon de música antiga a nivell mundial, tot plegat a l'empara del document *Tra le sollecitudini*, el *motu proprio* publicat el 1903 pel papa Pius X, que tenia com a objecte la renovació de la música sagrada en les funcions del culte, amb primacia del cant gregorià.

Sobre això, el Concili Vaticà II "genera contradiccions en Higini Anglès al final de la seva vida", admet Garrigosa, pel que significa de canvi important en la litúrgia i el pas del llatí a les llengües vernacles. Amb aquest arraconament del cant gregorià i la polifonia "es donà molta llibertat d'acció, fet que ha repercutit en molts compositors que no han pogut treballar en la seva brillantor", sosté el musicòleg barceloní. D'altra banda, considera que Anglès "va ser home de pensament avançat", i recorda que en la seva etapa de professor de religió a Blanquerna, 40 anys abans del Concili Vaticà II, "ja celebrava la missa de cara als alumnes i feia traduir simultàniament el ritu llatí al català".

Per posar en valor la figura evocada s'ha convocat el primer premi de recerca musicològica Higini Anglès 2026, de caràcter bianual, obert a investigadors, estudiosos i alumnes de conservatoris sobre musicologia històrica i musicologia hispànica. ■

Professors i alumnes del Curs Superior de Cant Gregorià a la Sala d'assaigs de l'Orfeó Català, al Palau de la Música Catalana. Primer rengle (asseguts), d'esquerra a dreta: Mn. Josep Masvidal, Lluís Millet, pare Gregori M. Sunyol, Mn. Francesc P. Baldelló i Mn. Josep M. Cogul. Segon rengle (drets): Mn. Claudi Galadies, Mn. Higini Anglès, Mn. Camil Sabater, Mn. Antoni Batlle, Jeroni Moragas Rodés, Antoni Gaudí, P. Josep Teixidor (escolapi), Josep Barberà, Vicenç de Moragues i Aureli Capmany. Tercer rengle (drets): Mn. Raich, Mn. Ribera, Mn. Pujol, Julita Farnés, Mn. Josep Colomer, Vicenç M. Gibert, Francesc Pujol, Eusebi Daniel, Josep Cumellas i Ribó i Francesc Figueras de Barberà. A l'esquerra de la foto: l'organista Giu i una germana de Puig i Cadafalch.

ESTAMPERÍA SAN JOSÉ

EMBLEMÁTICA DESDE 1919

ESTAMPAS · ROSARIOS · BELENES · ÓLEOS
TRÍPTICOS · RETABLOS · IMÁGENES RELIGIOSAS
MEDALLAS · RESTAURACIONES
ICONOS ORFEBRERÍA · TALLAS DE MADERA
CORONAS CONSUMIBLES · ÁNGELES
ORNAMENTOS LITÚRGICOS COMUNIÓN
ESCULTURA A MEDIDA

686 836 515

93 317 56 85 / 93 317 11 54

www.estamperiasanjose.com
estamperiasanjose@gmail.com

C/ Boters 7-9
08002 Barcelona

Armand Puig rep el Premi Abat Marcet al millor llibre religiós en català per “Antoni Gaudí, vida i obra”

“Gaudí i Torras i Bages volien una Catalunya cristiana, catalana i acollidora”

Agustí Codinach

Armand Puig rep el Premi Abat Marcet de mans de Joan Maluquer.

MACIÀ GRAU
Barcelona

El 16 d'octubre passat, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat va lliurar el Premi Abat Marcet 2025 al millor llibre religiós en català al prevere i biblista Armand Puig. Va rebre aquest guardó, que uneix la cultura catalana i religiosa, per la publicació *Antoni Gaudí, vida i obra* (Pòrtic).

Durant l'acte, celebrat a la Sagrada

Família, es va reconèixer la gran tasca d'Armand Puig a l'hora d'elaborar la biografia definitiva d'Antoni Gaudí, però també es va fer un homenatge a la figura del bisbe Torras i Bages, que com recull el mateix llibre del premiat, va ser el mentor de Gaudí, i el primer president de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat.

La influència de Torras i Bages en la vida de Gaudí va ser una constant durant l'acte, on precisament es va recordar que encara queda pendent l'elaboració de la seva escultura per a

la Sagrada Família, tal com ho desitjava el mateix arquitecte. “Demanem a la Junta Constructora del temple que no caigui en l'oblit l'escultura de Torras i Bages”, va manifestar durant l'entrega del premi Joan Maluquer, president de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat.

Com va explicar Maluquer, l'escultura està prevista que es col·loqui a la façana de la passió, però encara no s'ha tirat endavant, i és per aquest motiu que la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat va aprofitar la presència

a l'acte del president de la Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família, Esteve Camps; de Jordi Faulí, arquitecte director de les obres de construcció de la Sagrada Família, i de Xavier Martínez, director general del Patronat, per reivindicar que pugui ser una realitat en els propers anys. Entre les autoritats també va destacar la presència de Ramon Bassas, director general d'Afers Religiosos, que va agrair a Armand Puig l'elaboració d'un llibre que ajudarà "en la transmissió de la cultura cristiana al país", en un moment on la gent comença a "viure la fe d'una manera més autèntica".

"GAUDÍ TENIA UNA CONFIANÇA ESPECIAL AMB LA GENT DEL CAMP DE TARRAGONA"

Després de les presentacions, la historiadora de l'art Mireia Freixa va desgranar el llibre *Antoni Gaudí, vida i obra* d'Armand Puig. El va definir com "un llibre que va a l'essencial sense deixar-se res que sigui important", i va elogiar la gran capacitat de síntesi de l'autor, a la qual se suma el seu coneixement sobre la teologia i la litúrgia, que donen com a resultat aquesta biografia definitiva de Gaudí.

Freixa va destacar que el llibre demostra com Gaudí estava envoltat sempre de gent del Camp de Tarragona: "Hi tenia una confiança especial; segons l'arquitecte, la gent del Camp de Tarragona tenia una manera especial d'entendre l'art". Aquest fet es mostra al llibre en nombroses ocasions, com per exemple amb la seva relació amb el bisbe Grau d'Astorga, una altra de les figures clau per entendre la seva evolució. En aquest sentit, la historiadora va recordar que el mateix Armand Puig, nascut a la Selva del Camp, és també del Camp de Tarragona, un fet que de ben segur l'ha ajudat a comprendre i estudiar millor Gaudí.

"Torras i Bages i Gaudí van ser dues figures clau per forjar la identitat catalana i cristiana. Eren conscients que per superar les guerres fraticides del segle XIX calia una nova llum, fruit de la síntesi entre la fe i l'alta cultura". Així va començar la seva intervenció Armand Puig, després de rebre el Premi Abat Marcet de mans de Joan Maluquer.

Puig va recordar que el mateix Gaudí en un moment de la seva vida va decidir donar-se de baixa de l'Ateneu Barcelonès i del Centre Excursionista de Catalunya per apuntar-se a la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat i al Cercle Artístic de Sant Lluc.

Aquest va ser l'inici del procés de desmundanització de l'arquitecte català, en el qual, com va explicar el premiat, van ser clau tres figures eclesiaístiques: el bisbe Josep Torras i Bages, el bisbe Joan Baptista Grau d'Astorga i el bisbe Pere Joan Campins de Mallorca.

Armand Puig va centrar el seu discurs en la figura de Torras i Bages, el mestre espiritual i doctrinal de Gaudí: "Tenien una admiració i concordança mútua, basada en un objectiu comú: volien una Catalunya cristiana i catalana, oberta i acollidora, i una religió viscuda autènticament." Precisament Torras i Bages va ser clau perquè Gaudí abandonés el rigorós dejuni de la Quarisma del 1894: "Li va indicar que la voluntat de Déu era que deixés estar aquell estat de prostració i que tenia una missió: tirar endavant l'obra de la Sagrada Família." En aquest sentit, Armand Puig no va dubtar a assegurar que per a Gaudí, "Torras i Bages va ser

com l'àngel Gabriel que baixa i anuncia a Maria el que ha de fer".

Després dels parlaments, els assistents van baixar a la cripta de la basílica per fer una pregària presidida pel rector de la Sagrada Família, mossèn Josep Maria Turull, davant la tomba de Gaudí. Amb el cant del *Vírolai* es va posar el punt final a un acte que va fer present el llegat de Gaudí i Torras i Bages, un llegat que continua il·luminant el camí de la Catalunya que van ajudar a forjar. ■

ARMAND PUIG

"Torras i Bages va ser com l'àngel Gabriel que baixa i anuncia a Maria el que ha de fer"

Projecte
Endavant mares
Per una maternitat positiva i feliç

38 anys al costat de la maternitat vulnerable

Ajudem i oferim suport humà a la dona durant tot l'embaràs i el primer any del nadó

ES76 2100 0541 86 0200123371

bizum 01859

www.fundacioprovida.org

@endavantmares

Col·labora!

Maribel Domènech, cocoordinadora de la Comissió d'Entitats amb Cor de Càritas Catalunya

“Brindar amb Cava amb Cor és una manera senzilla però poderosa de fer un gest solidari”

MONTSERRAT CREUS
Secretària del GIEC

Quina va ser la inspiració darrere de la creació de la campanya Cava amb Cor?

Fa més d'una dècada la Confraria del Cava organitza La Nit Solidària del Cava, un sopar solidari a benefici de Càritas Catalunya. Amb la pandèmia del Covid-19, i davant la impossibilitat de celebrar aquest tipus d'esdeveniments, va sorgir la idea de continuar la iniciativa solidària d'una altra manera: posant a la venda ampelles de cava a través de supermercats i cellers. Així va néixer el Cava amb Cor.

Com s'ha anat consolidant al llarg dels anys?

El projecte s'ha consolidat com una iniciativa col·lectiva en què participen

nombrosos agents del país: cellers, empreses del sector, punts de venda, empreses col·laboradores i persones que hi contribueixen comprant o regalant el cava. També comptem amb el suport i el compromís de Josep Roca i el Celler de Can Roca, que en són els padrins.

Gràcies a la implicació de 22 cavistes, 6 empreses col·laboradores, 21 supermercats i cellers com a punts de venda, i 62 empreses que regalen el Cava amb Cor als seus treballadors, clients o proveïdors, s'ha aconseguit vendre 45.411 ampelles en cinc anys.

Quins tipus de projectes socials es financen amb els fons recaptats a través de la venda del cava solidari?

Els fons recaptats a través de la campanya Cava amb Cor es destinen principalment a dos àmbits d'actuació de Càritas. D'una banda, al programa

de cobertura de necessitats bàsiques, que ajuda a finançar beques menjador per garantir una alimentació adequada als infants en situació de vulnerabilitat.

D'altra banda, al programa d'Infància, Adolescència i Família, que impulsa projectes socioeducatius arreu de Catalunya per afavorir el desenvolupament personal i social d'infants i joves atesos per Càritas, així com per donar suport a les seves famílies.

Quin missatge li agradaria enviar a les empreses i persones que encara no participen en la campanya?

El Cava amb Cor és molt més que un producte d'excel·lent qualitat: és un cava amb valors. De cada ampolla venuda, 2 euros es destinen a projectes de Càritas arreu de Catalunya, que donen suport a infants, adolescents i joves en situació de vulnerabilitat.

Per a les empreses, és una oportunitat per sumar solidaritat i compromís a les seves accions. Poden incloure el cava als lots de Nadal, oferir-lo en celebracions o sopars d'empresa, o regalar-lo a clients i proveïdors.

Per a les persones, brindar amb Cava amb Cor és una manera senzilla però poderosa de fer un gest solidari. Cada ampolla representa una petita aportació que, sumada a moltes altres, marca una gran diferència en la vida de milers de nens, nenes i joves que ho necessiten. ■

“De cada ampolla venuda, 2 euros es destinen a projectes de Càritas arreu de Catalunya”

VIC

Participació en el 25è aniversari del Catecumenat a Catalunya

Dissabte 11 d'octubre, a la Sagrada Família de Barcelona, es va celebrar el 25è aniversari de la instauració del catecumenat a les diòcesis amb seu a Catalunya. Hi van participar 40 fidels del bisbat de Vic, on el catecumenat fou instaurat l'any 2006. Des d'aleshores, 77 persones adultes han rebut els sacraments de la iniciació cristiana. Actualment, a la diòcesi hi ha 40 persones fent aquest procés.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Celebració d'enviament de catequistes

Unes tres-centes persones van assistir el diumenge 19 d'octubre a la Casa de l'Església a la celebració de l'Enviament de Catequistes, presidida pel bisbe Xabier Gómez. El lema que s'ha proposat per aquest curs és: "Aneu per tot el món i anuncieu la bona nova de l'evangeli a tota la creació." Un lema que respon, segons la delegada diocesana de Catequesi, Isabel Campmany, al que és la vocació del catequista.

SOLSONA

Cardona celebra els sants màrtirs Celdoni i Ermenter

El 19 d'octubre tingué lloc la celebració, a la parròquia de Sant Miquel i Sant Vicenç de Cardona, del 626è aniversari de l'arribada de les relíquies dels sants màrtirs Celdoni i Ermenter a la vila. L'ofici solemne fou presidit pel rector, Mn. Bernat Weimberg, concelebrant amb Mn. Antoni Guixé amb l'acompanyament de la Coral Cardonina i d'un bon estol d'escolans. En acabar hi hagué la veneració de les relíquies.

TARRAGONA

Pelegrinatge diocesà a Roma

Del 7 al 10 d'octubre, un grup de cinquanta-cinc persones de diverses parròquies de l'arxidiòcesi van participar en aquest pelegrinatge a Roma amb motiu de l'Any Jubilar. Presidits per l'arquebisbe, van creuar les portes santes de les quatre basíliques majors de Roma. Cal destacar la de Sant Pere del Vaticà, fins a la qual van fer el pelegrinatge amb la creu des de la Via della Conciliazione.

GIRONA

Francesc Torralba omple a Girona amb una conferència sobre l'esperança

Més de dues-centes persones van seguir la conferència que el filòsof i teòleg Francesc Torralba va pronunciar a Girona el 14 d'octubre sota el títol *El combat contra el desencís. L'esperança*. "L'amor és més fort que la mort", va sentenciar Torralba, com a síntesi de la seva dissertació, que va finalitzar amb un col·loqui i una signatura de llibres.

LLEIDA

Daniel Palau, bisbe responsable del Secretariat Interdiocesà de Mitjans de Comunicació

El bisbe de Lleida, Mons. Daniel Palau, ha estat designat pels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), reunits al Seminari Conciliar de Barcelona el 13 d'octubre, nou delegat del Secretariat Interdiocesà de Mitjans de Comunicació Social (SIMCOS). El bisbe Daniel pren el relleu de Mons. Salvador Giménez.

TORTOSA

Eucaristia d'inici de curs del Grup de Joves Interparroquial

El divendres 17 d'octubre es va celebrar a l'Espai Patronat l'Eucaristia d'inici de curs del Grup de Joves Interparroquial, que es reuneix cada divendres. La missa fou presidida per Mn. Joan Guerola, amb la participació de tres seminaristes i diversos membres del Patronat i de delegacions diocesanes. Durant l'homilia, Mn. Joan destacà la importància de viure la fe amb alegria i amor.

URGELL

Pelegrinatge de la imatge de la Verge de Fàtima per les parròquies del Principat d'Andorra

El dijous 9 d'octubre, la Confraria de la Mare de Déu de Fàtima del Principat d'Andorra va rebre la imatge a la parròquia de La Massana. Pocs dies després, el vespre del diumenge 12, la comunitat portuguesa i nombrosos fidels de Canillo van viure la seva arribada fins al santuari-basilica de Meritxell. Les darreres etapes del pelegrinatge seran a les esglésies de Santa Eulàlia d'Encamp i de Sant Julià i Sant Germà, els dies 9 i 16 de novembre respectivament.

TERRASSA

Nous ministeris al Seminari de Terrassa

El dijous 16 d'octubre, Mons. Salvador Cristau va presidir la missa a la capella del Seminari de Terrassa, en el decurs de la qual va conferir el ministeri de lector a Albert Carreras i el ministeri d'acòlit a Eduard Càmeron i a Miquel Saló, tots tres seminaristes del mateix centre. La celebració va reunir la comunitat del Seminari.

MIQUEL ÀNGEL PULIDO

Coordinador del Grup d'experts en
Identitat Curricular de la FECC

AULA EDUCATIVA

Espiritualitat inclusiva i educació dialògica: camins que estan per obrir

Quan posem el diàleg al centre, les aules esdevenen espais on tothom és escoltat, valorat i reconegut

Hem començat un nou curs amb la il·lusió i la responsabilitat de continuar millorant l'educació i, a través d'ella, les condicions de vida de tants nens i nenes que són el futur de la nostra societat. Aquests primers dies a l'escola sempre ens conviden a pensar amb quina motivació emprem la tasca educativa: què volem sembrar en els infants? Què esperem que arrel·li en les seves vides més enllà dels coneixements? En aquest horitzó apareix el contrast entre dues maneres de viure l'espiritualitat. D'una banda, l'espiritualitat excloent, que es presenta amb aparença de profunditat però que acaba justificant divisions, fonamentalismes o indiferència. De l'altra, l'espiritualitat inclusiva, que es caracteritza per l'obertura, la interconnexió i la recerca compartida de sentit. Aquesta darrera ens ajuda

a mirar cada infant, cada família i cada mestre com a part essencial d'una comunitat que creix quan ningú no queda enrere.

El nostre temps ens demana discernir entre allò que segrega i allò que humanitza. I aquí l'educació dialògica ofereix una via privilegiada: quan posem el diàleg al centre, les aules esdevenen espais on tothom és escoltat, valorat i reconegut. En aquests contextos, l'espiritualitat inclusiva no s'imposa, sinó que emergeix com a fruit d'una experiència compartida de respecte i fraternitat. El papa Francesc ens va recordar que "l'educació és un acte d'esperança", capaç de superar la cultura del descart i de la indiferència. El seu successor, el papa Lleó XIV, ha reprès aquest missatge convidant-nos a "construir ponts des del diàleg i comprometre'ns amb la caritat". En sintonia, les nostres escoles tenen avui l'oportunitat

d'obrir camins nous, on l'educació sigui també experiència de sentit, de resiliència i d'esperança compartida.

En temps en què molts infants i joves viuen el buit o el risc de quedar-se a la vora, l'espiritualitat inclusiva és una bona notícia: ajuda a superar espiritualitats excloents, genera vincles i impulsa a comprometre's amb el bé comú. És, doncs, una profunditat pedagògica que humanitza i transforma. Potser aquest és el repte i el regal més grans per a l'escola cristiana avui: atrevir-se a viure l'espiritualitat no com a frontera que separa, sinó com a horitzó que uneix. Una espiritualitat inclusiva, teixida en el diàleg i oberta a la diversitat, capaç de generar experiències d'èxit educatiu i de vida. Una espiritualitat que, viscuda en comunitat, ens ajuda a créixer en saviesa, en esperança i en amor compartit. ■

M. DOLORES BARROSO
Professora del Departament de
Psicologia de la Universitat Abat
Oliba CEU

@juanjoferesola

APUNTS DE PSICOLOGIA

Cap a una recuperació de l'esperança en infants i adolescents

Els infants necessiten aquella primera mirada de reconeixement per poder obrir-se als altres

La salut mental d'infants i adolescents travessa avui grans reptes. En els darrers anys s'ha vist un augment preocupant de la tristesa i la manca d'esperança entre els joves. De fet, estudis recents mostren que més de la meitat dels adolescents diuen sentir-se desanimats, i això es reflecteix en un nombre major de problemes emocionals, intents de suïcidi i conductes nocives, sobretot en noies adolescents. Aquest fenomen no es limita a vulnerabilitats individuals, sinó que reflecteix una crisi cultural més àmplia, marcada per la pèrdua de vincles sòlids i de referents familiars i socials estables.

La fragilitat psíquica que s'observa en les darreres dècades sembla augmentar en un context d'elevada incertesa, vincles inestables i excés d'estímul digital que, lluny d'enfortir-los, es presenten de la

mà d'una elevada inseguretat.

Sembla haver-se estès la idea que és fonamental preparar els infants per a un món en transformació constant, ensenyar-los a "viure i tolerar la incertesa permanent". Sobre aquest principi s'han establert moltes de les bases educatives tant a la família com a l'escola. Alhora, en moltíssimes ocasions s'ha malentès el que és l'amor incondicional, tan necessari per nodrir el cor de l'infant, amb una sobreprotecció a través de la qual transmetem a aquell infant que no és capaç de suportar cap tipus de dificultat que sorgeixi en el camí. Es barregen així l'experiència interna de no ser vist, amb una elevada exigència sobre el que creu la persona que hauria d'aconseguir per poder ser reconeguda, per la qual cosa perfeccionisme i inseguretat acaben anant de bracet.

Davant d'aquesta realitat, resulta imprescindible recuperar la

confiança fonamentada en la certesa que cada persona és valuosa i digna de ser estimada en la seva singularitat. Els infants, en particular, necessiten aquella primera mirada de reconeixement per poder obrir-se als altres, així com el sosteniment familiar i social que els brindi les certes existències bàsiques: la interacció propera amb els altres, el conreu d'una vida interior vinculada al que és real i l'establiment de relacions personals profundes. És en la convivència quotidiana en la família i amb els seus iguals on els infants aprenen a compartir, a tolerar molèsties, a afrontar la frustració, a perdonar i a expressar gratitud. Aquestes experiències —marcades per pèrdues, errors i reconciliacions, i acompanyades pel guiatge de les persones que les estimen i les coneixen— constitueix un terreny indispensable per a la consolidació de la maduresa emocional. ■

Acompanyar la pèrdua des de
la fragilitat, el temps i la fe

EL DOL: EL PREU DE L'AMOR

MONTSE ESQUERDA

*Degana de la Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna,
Universitat Ramon Llull*

Hi ha paraules que porten un silenci dens, i *dol* n'és una. Quan la pronunciem, la veu s'abaixa i apareix la pausa. El dol és el lloc on la vida es despulla, on estimar i perdre es troben cara a cara. És el dolor de l'absència i del buit que deixa la mort d'algú estimat.

El psiquiatre Murray Parkes deia que “el dolor del dol forma part de la vida exactament igual que l'alegria de l'amor; és el preu que paguem per estimar”. El dol és inseparable de l'amor, perquè allò que ens fa patir és el mateix que ens ha donat vida.

Necessitem vincles per viure: no som illes, la nostra identitat es teixeix amb els fils dels altres. Des del primer dia, sobreviure depèn d'una mà que sosté, d'una veu que calma, d'una presència que diu que no estem sols. Els vincles ens arrelen i ens donen ales: ens fan part d'algú i ens impulsen a créixer, a estimar, a ser.

Però quan un vincle es trenca, el dolor s'obre pas com una ferida profunda: no només perdem una persona, sinó també una part de nosaltres. Cada pèrdua significativa —una persona, un projecte, una etapa— trenca el teixit vital i origina el dolor del dol.

El dol és la ferida del vincle, la cicatriu que deixa l'amor quan es transforma. És un procés lent de recompondre's, de trobar sentit i expressar el dolor després d'haver-se trencat un fragment de vida. En el fons, el dol és el preu de l'amor. I viure'l o acompanyar-lo ens transforma, ens fa vulnerables, més conscients de la finitud, i pot obrir-nos a una nova

Agustí Codinach

mirada sobre la vida, els altres i la fe.

EL DOL COM A FERIDA

Quan mor algú que estimem, el món sembla desfer-se. Tot allò que donàvem per segur es trenca. El dol és com una ferida interior que sagna, punxa o s'infecta segons el moment però a diferència d'una ferida física, aquesta no es veu. Per això, acompanyar el dol demana educar la mirada, saber reconèixer el sofriment que s'amaga sota la superfície de les persones i de les històries.

Cada pèrdua significativa sacseja la nostra identitat i el nostre equilibri. I, com tota ferida, necessita temps i cura per cicatritzar. No hi ha receptes, però sí camins: cuidar-se, expressar-se, buscar companyia, permetre's el plor i, sobretot, no córrer. El dol no es pot escurçar sense que en quedi marca.

El dol es manifesta en totes les dimensions: física, emocional, mental i espiritual.

És un mite molt estès que el dol es desenvolupa seguint unes fases fixes i previsible: negació, ira, negociació, depressió i acceptació. Aquest esquema, popularitzat per Elisabeth Kübler-Ross, es va convertir en una mena de relat col·lectiu sobre com "hauria de ser" el dol. Però, en realitat, Kübler-Ross va descriure aquestes fases observant persones en procés de morir, no pas persones que havien perdut algú estimat.

Amb els anys, la recerca i l'experiència clínica han mostrat que el dol no segueix una seqüència lineal. És molt més complex, irregular i personal. El dol no funciona en fases: hi ha moments de calma i d'altres d'intensa agitació; emocions que apareixen i desapareixen sense ordre aparent. Pensar que hi ha etapes tancades pot generar més sofriment, perquè fa creure que si no seguim "el guió" hi ha alguna cosa que no fem bé. El dol, però, no és un camí marcat, sinó un paisatge ple de revolts i retorns. Cada persona el travessa amb el seu propi ritme i les seves pròpies eines, i això també és una expressió d'amor i de singularitat.

Les emocions tampoc tenen fases, aquest és un altre mite. Les emocions més habituals —la tristesa, la por, la ràbia i la culpa— es barregen i es confonen. Algunes persones se senten buides o insensibles, com si no poguessin connectar amb res. Aquesta

sensació d'"anestèsia" és natural: el cor, davant del xoc, es protegeix. El cos també parla: pot costar dormir, menjar, concentrar-se o respirar.

Enmig d'aquest desordre, el temps és essencial. No un temps que passa, sinó un temps que es viu. Com deia Cicely Saunders, el temps no és una qüestió de durada, sinó de profunditat. No és tant "quan se'n sortirà", sinó "com està vivint el procés". En una societat que té pressa, el dol incomoda. Sovint es vol que la persona "torni a la normalitat" massa aviat. Però el dol no és un obstacle a la vida, sinó part d'ella.

Els rituals són una ajuda poderosa. Permeten ordenar el caos i donar sentit al dolor: funerals, vetlles, aniversaris, símbols... eren maneres de fer visible l'invisible, d'expressar el que no es pot dir. Avui sovint els hem perdut, però encara els necessitem. Un ritual és una pausa que diu: *això importa, això fa mal, això demana respecte i memòria*.

El dol també demana acompanyament. No per curar, sinó per sostenir. Moltes vegades no calen paraules; n'hi ha prou amb la presència. El simple fet d'estar-hi, d'escoltar sense pressa, d'acollir sense jutjar, és una de les formes més pures d'ajuda. El dolor, per poder ser transformat, necessita ser escoltat.

DE LES FASES A LES TASQUES DEL DOL

El psicòleg William Worden va descriure quatre tasques del dol, que no són fases rígides, sinó camins d'aprenentatge que cada persona recorre al seu ritme. Acompanyar el dol, o viure'l, és també treballar aquestes tasques amb paciència i compassió.

1. Acceptar la realitat de la pèrdua

La primera tasca és afrontar plenament que la persona estimada ha mort i no tornarà. Sembla evident, però és el pas més difícil. La ment pot saber-ho, però el cor encara ho nega. Aquesta acceptació no arriba d'un dia per l'altre: es construeix a través de petits gestos i repeticions. Tornar a casa i trobar el silenci, veure la seva roba, recordar les rutines... cadascun d'aquests moments és una confirmació que obre la ferida i, alhora, en permet la curació.

Aquí els rituals d'acomiadament ajuden molt. El funeral, la pregària,

el compartir records són actes que simbolitzen aquesta acceptació: reconeixen la pèrdua i en donen sentit.

2. Treballar el dolor de la pèrdua

Aquesta és la tasca més intensa i, sovint, la més temuda. És permetre que el dolor sigui viscut i expressat. Plorar, parlar, escriure, caminar, pregar... són maneres de donar forma a un sofriment que, si s'amaga, acaba esclatant per altres vies. Quan el dolor és reconegut i acollit, comença la seva transformació.

En un context social que tendeix a amagar el sofriment, aquesta tasca és gairebé contracultural. Cal temps, silenci i espais segurs per poder sentir sense pressa. L'acrònim TEARS resumeix cinc eines útils per treballar el dolor: T de Talk (parlar del que passa, la paraula és fonamental: posar en paraules el dolor ajuda a ordenar-lo), E d'Exercise (moure el cos i tenir cura de la salut), A d'Art (expressar-se creativament), R de Record (honrar i mantenir viu el record) i S de Sob (permetre's plorar). Cadascun d'aquests gestos ajuda a canalitzar el dolor i a avançar en el procés de guarir i transformar-se.

El model dual del dol, de Stroebe i Schut, explica que el dol no és un camí recte, sinó un equilibri entre dues maneres de viure la pèrdua. D'una banda, els moments en què el dolor pesa: recordem, enyorem, plorem, sentim l'absència. És la dimensió centrada en la pèrdua, vinculada a l'amor i al buit que queda. De l'altra, hi ha la que mira endavant: reprendre rutines, reorganitzar la vida, trobar noves activitats i aprendre a viure diferent. Fer dol és oscil·lar entre aquests dos pols —mirar enrere i mirar endavant, sentir i reconstruir—, donant al cor temps per recordar, respirar i continuar vivint.

3. Adaptar-se a un món en què la persona estimada ja no hi és

Aquesta tasca implica reorganitzar la vida quotidiana. La mort d'una persona estimada no només deixa un buit emocional, sinó també pràctic: canvien rols, responsabilitats, rutines i identitats. És aprendre a fer coses que abans feia l'altre, redefinir rols familiars, reprendre activitats, tornar a decidir. És una adaptació lenta, que pot despertar sentiments de culpa ("sembla que segueixi com si res") o de desconcert ("no sé qui soc sense ell/

EL DOL

És inseparable de l'amor, perquè allò que ens fa patir és el mateix que ens ha donat vida

Es manifesta en totes les dimensions: física, emocional, mental i espiritual

No funciona en fases: hi ha moments de calma i d'altres d'intensa agitació; emocions que apareixen i desapareixen sense ordre aparent

Demana acompanyament: no per curar, sinó per sostenir

És també una experiència espiritual profunda

ella"). Però és una part necessària del camí: aprendre a viure amb absències.

4. Recol·locar emocionalment i espiritualment la persona estimada i continuar vivint

La darrera tasca és trobar un lloc interior per a la persona que ha mort. No es tracta d'oblidar, sinó d'integrar. L'amor no desapareix, es transforma. Això permet tornar a obrir-se a la vida, a nous vincles, projectes i il·lusions. No com un oblit, sinó com una continuïtat. Com diu la saviesa popular: "La porto al cor." Aquesta frase, tan dita, és en realitat una veritat profunda. Recol·locar és també tornar a estimar, com a acte de confiança radical: és reconèixer que la vida continua, que l'amor val la pena, encara que faci mal.

També hi ha una dimensió espiritual en aquesta tasca: moltes persones revisen la seva fe, la seva visió del món, la seva relació amb Déu. La pèrdua qüestiona creences i pot, amb el temps, donar lloc a una fe més madura i arrelada.

El dol, viscut des de la fe cristiana, és molt més que un procés psicològic o emocional: és també una experiència espiritual profunda. Davant la pèrdua, la fe no elimina el dolor, però pot ajudar a donar un sentit. Ens recorda que la vida no s'acaba amb la mort, que

l'amor és més fort que la mort i que la comunió amb aquells que estimem no es trenca, sinó que canvia de forma. En els dies foscos del dol, la fe ens convida a confiar, fins i tot quan no entenem. És el moment en què la raó calla i només queda la pregària, el silenci i la certesa —a vegades molt fràgil— que Déu és present també en el plor, com ho fou en el de Jesús davant la tomba de Llätzer.

L'acompanyament en el dol, des de la comunitat cristiana, és també una forma de resurrecció: quan escoltem, abracem o preguem amb algú que sofreix, fem present el Crist que consola. En el fons, el dol viscut amb fe és un camí pasqual: travessar la nit per arribar, lentament, a l'alba d'una esperança que no enganya. Hi ha trams del camí en què sembla que tot és fosc i que aquesta mai acabarà, però la fe ens dona la confiança de la llum. En el fons, el dol viscut amb fe és una escola d'esperança. Com deia Václav Havel, "l'esperança no és la convicció que les coses sortiran bé, sinó la certesa que tot té sentit, acabi com acabi". Convida a caminar amb la mirada i la confiança posada en aquell Amor que no mor i que dona sentit i significat.

Aprendre a viure amb el dol és aprendre a viure amb amor. Amb una ferida que, sense deixar de fer mal del tot, esdevé lloc de memòria, de fe i, fins i tot, d'esperança. ■

"LA FAMÍLIA I EL FINAL DE LA VIDA: LLUM D'ESPERANÇA"

El dissabte 15 de novembre el Secretariat de Pastoral de Família i Vida de l'arquebisbat de Barcelona organitza a la UIC, de les 9 a les 18.30, una Jornada Bioètica amb el lema "La família i el final de la vida: llum d'esperança".

La jornada parteix d'una constatació copsada al llarg dels darrers anys: la inquietud de moltes famílies sobre com afrontar el final de la vida i els interrogants que se'ls plantegen, sobretot en relació amb el patiment, el dolor de la pèrdua, el sentit del sofriment, les cures pal·liatives, l'eutanàsia, el testament vital, etc.

Per això, la Jornada busca donar una resposta clara i plena d'esperança, des de l'Església i el món acadèmic, a alguns d'aquests interrogants.

Els conferenciants són David Abadías, bisbe auxiliar de Barcelona, que parlarà d'*El Magisteri i les persones grans*; Gabriella Gambino, subsecretària del Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida, que ho farà sobre *L'acompanyament familiar del final de la vida*, i Montserrat Esquerda, degana de la Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna, Universitat Ramon Llull, que dissertarà sobre *El dol i el consol per la pèrdua d'un ésser estimat*.

També hi haurà dues taules rodones: *El regal d'una vida llarga i plena* (amb Blanca Grandes, Margarita Bofarull i Aquilino Cayuela) i *L'acompanyament integral i els reptes ètics al final de la vida* (amb Josep Maria Guardiola, Natàlia de Iriarte i Sebastià Aupí).

Cada ésser humà hauria de tenir un lloc propi on ser enterrat que recordés que ell era algú

Davant la mort

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolgudes i benvolguts, avui es mor més radicalment i menys preparats que anys enrere. La crisi de la fe, o de la seva pràctica, afecta profundament el pas de la mort. Els familiars i els amics es troben embarrassats a l'hora de dir al malalt que no hi ha res a fer, que es prepari per morir. No se sap parlar de la mort, no se sap parlar —encara menys— del més enllà. Si no s'hi pensa, com se'n pot saber?

Fins i tot, prescindint de la fe en la vida eterna mateix, en altres temps, el pare que veia acostar-se-li la mort esperava sobreviure almenys en el fill gran. L'hereu continuaria la casa,

el negoci, l'ofici... D'alguna manera, el pare perdurava en el fill. Avui dia, en les generacions actuals, això esdevé molt difícil per no dir impossible. Fins i tot aquesta supervivència moral desapareix tot seguit després de la mort. Ni tan sols queda un senyal del dol. Ara ja no es va de dol. A tot estirar, resta alguna fotografia del difunt, que s'arracona definitivament quan s'arranja de nou el pis.

En els pobles petits, amb cementiris a prop o al costat de l'església, hi ha la possibilitat de recordar amb més facilitat els difunts. Fins i tot he vist veïns que, en sortir de missa, passen a pregar per ells i tenen ocasió de pensar en la seva mort. En canvi, a les poblacions grans o a les ciutats, els cementiris queden lluny i moltes persones passen anys sense trepitjar-los. Sigui com sigui, la visita als cementiris hauria de ser motiu de pensar en la realitat de la mort. Allà hi descansen en pau aquells que ens han precedit, i no és casualitat que el terme alemany per a designar el cementiri sigui *Friedhof*, que vol dir "habitable de la pau". Els cementiris, que definim com l'estança dels morts, són, paradoxalment, un lloc ple de vida. Allà hi reposa en pau la vida de tots aquells que hem estimat i dels qui ens han precedit. Les

tombes, els nínxols o les làpides ens recorden que aquells que reposen allà eren algú i no simplement un cadàver en descomposició. Per això, cada ésser humà hauria de tenir un lloc propi on ser enterrat que recordés que ell era algú. Els humans som esperit fet carn, éssers espirituals encarnats que no queden engolits per la matèria indiferenciada. I tot i que als cementiris els morts no parlen, podem sentir la seva veu perquè en la mort hi ha present tota la vida.

Els creients hem de ser més conscients de la realitat de la mort que, al capdavant, serà l'acte més important de la nostra vida. Preparem-nos per a la mort i ajudem els altres, sobretot els nostres familiars i amics, a preparar-s'hi. No té sentit avisar el mossèn a través de la funerària quan ja ha mort un familiar, o, en el millor dels casos, avisar quan aquest ja es troba inconscient. A última hora, poca cosa es podrà fer. És responsabilitat de tots els qui volten el malalt, preparar-lo per a fer el gran pas. No va ser conscient a l'hora de prendre ofici? No es va preparar per casar-se? Convé que la comunitat cristiana consideri aquest fet i cerqui camins per acompanyar els moribunds amb afecte, amb fe i amb la pregària.

Ben vostre. ■

Els nostres difunts habiten en Déu, en aquest refugi d'Amor infinit, al recer de la Vida eterna

Amb els Fidels Difunts, participant en la seva eternitat

SERGI GORDO RODRÍGUEZ

Bisbe de Tortosa

Estimats germans i germanes,

Cada any, quan novembre obre debat a bat les seves portes, l'Església ens convida a mirar cap a l'horitzó últim de la nostra esperança: el Cel. Avui celebrem la commemoració dels Fidels Difunts, aquest misteri inabastable en el qual els límits del temps, la distància i la mort es veuen esvaïts en la llum de Crist Ressuscitat. En el cor d'aquesta comunió, amb la tendresa de qui recorda l'amor de tota una vida, tenim presents els nostres germans difunts. I no ho fem solament per

ells, sinó també amb ells: perquè la seva vida no ha acabat, només ha començat en una llar millor; el seu amor no ha desaparegut, només ha estat purificat en els jardins de l'eternitat.

Aquest dia, en el qual percebem que la comunió dels sants és una realitat viva, misteriosa i consoladora, l'ànima de l'Església s'eixampla. La nostra oració, com un teixit invisible on cada ànima participa de la gràcia redemptora, es torna un pont, un camí, un fil invisible que uneix el batec de la terra amb el del Cel.

Diu l'Evangeli que el nostre Déu “no és Déu de morts, sinó de vius, perquè per a Ell tots viuen” (Lc 20, 38). Els nostres difunts, per tant, habiten en Déu, en aquest refugi d'Amor infinit, al recer de la Vida eterna.

Avui, també, voldria convidar-vos a resar amb ells, a parlar-los des del cor, a mantenir viva la comunió que —habitada des de la presència de Déu— no mor mai. A vegades, quan el silenci pesa com un mur i el dol es fa ferida insuportable, podem dir

en el profund: “Mare, amic, germà a qui no vaig conèixer en aquesta fràgil terra, resa tu també per mi, des d'on ets, i acompanya'm amb la teva presència invisible.”

En la litúrgia d'aquests dies, el temps s'obre al Misteri i l'Església ens ensenya a viure la mort no com una ruptura, sinó com una trobada suspesa. Així, els nostres difunts participen d'aquesta comunió d'amor que ens sosté, ens custodia i ens abraça. Ells, purificats en la font de la misericòrdia, són memòria viva del que vam ser i anunci entranyable del que algun dia serem.

L'oració és el llenguatge de l'ànima que se sent vetllada i cada gest de caritat traspasa la frontera de la mort. Visquem, doncs, sabent que en ells —els qui viuen en el cor de Crist—, la promesa del Fill de Déu ja ha començat a complir-se, i des d'allí ens esperen, intercedeixen per nosaltres i ens estimen.

L'amor no es deté davant el sepulcre, perquè el record que prega és ja participació en l'eternitat. ■

CONSULTORI BÍBLIC

Quin significat té la prova a la Bíblia?

BERNAT FOLCRÀ

Biblista

Quan llegim el capítol 22 del Gènesi, ens trobem davant d'un dels moments més desconcertants de tota la Bíblia: Déu posa a prova Abraham, li demana que ofereixi el seu fill Isaac, el fill promès, el do més estimat. Sembla una contradicció: com pot Déu, font de vida, demanar la mort?

Tanmateix, a l'Antic Testament, quan una persona és posada a prova (o temptada), és per situar-la en circumstàncies on ha de demostrar les seves capacitats i, així, revelar la seva veritable identitat.

La prova no vol esclafar l'home, sinó revelar el seu cor. La prova permet l'encontre amb la pròpia veritat i amb l'Altre que ens condueix, i forma la nostra llibertat. Mostra que existeix una llibertat sobirana que guia la història envers la vida.

En realitat, Déu no posa a prova ningú: vol éssers lliures. És la vida mateixa la que posa a prova. Sovint ignorem allò que la nostra ànima ha rebut d'Ell. Però la temptació ho revela, per ensenyar-nos a conèixer-nos a nosaltres mateixos i, d'aquesta manera, descobrir davant dels nostres ulls la nostra misèria i obligar-nos a donar gràcies pels béns que la temptació ens ha fet capaços de reconèixer. La prova és la intermitència. Els miracles són com un llampec, revelen un instant de llum i després tornen a deixar pas a la foscor. Allò que resulta més insuportable és precisament l'alternança entre la llum encegador i la nit, entre la presència i el no-res. L'oïda i la boca de l'home s'omplen de sentit i de consol, però de sobte resten buides. Déu posa fi a la prova quan sap qui és realment Abraham.

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

El judici de les nacions que impartirà el Fill de l'home a la fi dels temps

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista

Il·lustració: Glòria Monés

L'evangelí segons Mateu d'aquest diumenge dels Fideles Difunts d'enguany es coneix com el del judici de les nacions que impartirà el Fill de l'home (ni Marc ni Lluc no esmenten aquest judici) quan vingui en la seva glòria acompanyat de tots els àngels assegut aleshores en el seu tron gloriós. Però no té res a veure amb els judicis de l'Audiència o dels nostres tribunals de justícia. Ho farà a la manera com el pastor separa les ovelles dels cabrits. Posarà a la seva dreta els justos i els dirà: "Veni, els beneïts del meu Pare, rebeu en herència el Regne preparat per a vosaltres des de la creació del món. Perquè vaig tenir fam, i em donàreu menjar; vaig tenir set, i em donàreu beure; era foraster, i m'acollíreu; nu, i em vestíreu; estava malalt, i em visitàreu; estava a la presó, i vinguéreu a veure'm." Els justos no s'ho podran creure i li replicaran punt per punt quan va tenir lloc tot allò. Jesús, prenent aleshores el títol de Rei, els

respondrà: "En veritat us dic: allò que féreu a un d'aquests germans meus, els més petits, a mi m'ho féreu." Tota la vida de Jesús havia estat marcada per aquesta preferència per "els més petits", a qui el Còdex Beza qualifica de "germans meus". No té res d'estrany que, quan actuarà com a Jutge universal, ho faci també en aquests termes.

Pel que fa als de l'esquerra, els esbrincarà en els mateixos termes, però en negatiu, per no haver fet res per als més petits: "Aparteu-vos de mi, els maleïts, al foc etern que el meu Pare va preparar per al diable i els seus àngels", tirem-hi un vel al damunt. Transcriu la darrera resposta que els farà: "En veritat us dic: tot allò que no féreu a un d'aquests els més petits, tampoc a mi no ho féreu." Mateu ho presenta com un judici que tindrà lloc a la fi dels temps, però nosaltres ja el podem anticipar en el temps present i quedar-nos amb la part positiva. ■

Commemoració dels Fidels Difunts

Lectura primera

Is 25,6a.7-9

El Senyor farà desaparèixer per sempre la mort

Lectura del llibre d'Isaïes

Aquell dia, en aquesta muntanya, el Senyor de l'univers prepararà per a tots els pobles un convit. Farà desaparèixer en aquesta muntanya el vel de dol que cobreix tots els pobles, el sudari que amortalla les nacions, engolirà per sempre la mort. El Senyor eixugarà les llàgrimes de tots els homes i esborrarà l'oprobri del seu poble arreu de la terra. Ha parlat el Senyor. Aquell dia diran: Aquí teniu el nostre Déu, de qui esperàvem que ens salvaria: alegrem-nos i celebrem que ens hagi salvat.

Evangelí

Mt 25,31-46

S'asseurà al seu tron gloriós i els separarà entre ells

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps Jesús digué als seus deixebles: "Quan el Fill de l'home vindrà amb el seu poder, acompanyat de tots els àngels, s'asseurà al seu tron gloriós i es reuniran davant d'ell tots els pobles. Llavors els separarà entre ells com un pastor separa les ovelles i les cabres, i posarà les ovelles a la dreta, i les cabres a l'esquerra.

Després el Rei dirà als de la seva dreta: 'Veniu, beneïts del meu Pare:

Salm responsorial

102

El Senyor és compassiu i benigne, lent per al càstig, ric en l'amor. No ens castiga els pecats com mereixíem, no ens paga com deuria les nostres culpes. R.

R. El Senyor és compassiu i benigne. O bé: És el Senyor qui salva els justos.

Com un pare s'apiada dels fills, el Senyor s'apiada dels fidels, perquè sap de quin fang ens va formar, i es recorda que som pols. R.

La vida de l'home dura com l'herba, la seva florida és com la dels camps; desapareix quan hi passa la ventada, i no es coneix el lloc on era. R.

Però l'amor del Senyor pels seus fidels és de sempre i dura sempre; la seva bondat s'estén als fills dels fills, si guarden la seva aliança, si es recorden dels preceptes i els compleixen. R.

preneu possessió del Regne que ell us tenia preparat des de la creació del món. Vosaltres, quan jo tenia fam, em donàreu menjar; quan tenia set, em donàreu beure; quan era foraster, em vau acollir; quan em veíreu despulat, em vau vestir; quan estava malalt, em vau visitar; quan era a la presó, vinguéreu a veure'm.'

Els justos li respondran: 'Senyor, quan us vam veure afamat i us vam donar menjar, o que passàveu set, i us vam donar beure? Quan us vam veure foraster i us vam acollir, o despulat, i us vam vestir? Quan us vam veure malalt o a la presó, i vinguérem a veure-us?'

El Rei els respondrà: 'Us ho dic amb tota veritat: Tot allò que fèieu a cadascun d'aquests germans meus, per petit que fos, m'ho fèieu a mi.'

Lectura segona

Rm 14,7-9.10b-12

Tant si vivim com si morim, som del Senyor

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, cap de nosaltres no viu ni mor per a ell mateix: mentre vivim, vivim per al Senyor, i quan morim, morim per al Senyor. Per això, tant si vivim com si morim, som del Senyor, ja que, si Crist va morir i va tornar a la vida, va ser justament perquè havia de ser sobirà de morts i de vius.

Tots hem de comparèixer davant el tribunal de Déu, tal com diu l'Es-criptura: "Ho juro per la meua vida, diu el Senyor: Davant meu s'agollarà tothom, i tota llengua confessarà a Déu les seves culpes."

Per tant, cadascú haurà de donar compte a Déu de la seva pròpia vida.

Al·leluia

Veniu, beneïts del meu Pare, diu el Senyor; preneu possessió del Regne que ell us tenia preparat des de la creació del món.

Després dirà als de la seva esquerra: 'Lluny de mi, maleïts: aneu-vos-en al foc etern preparat per al diable i els seus àngels. Vosaltres, quan jo tenia fam, no em donàreu menjar; quan tenia set, no em donàreu beure; quan era foraster, no em vau acollir; quan em veíreu despulat, no em vau vestir; quan estava malalt o a la presó, no em vau visitar.'

Els li respondran: 'Senyor, quan us vam veure afamat o que passàveu set, foraster, despulat, malalt o a la presó, i no vam fer res per vós?'

Ell els contestarà: 'Us ho dic amb tota veritat: Tot allò que deixàveu de fer a cadascun d'aquests, per petit que fos, m'ho negàveu a mi.'

I aniran als suplicis eterns, mentre que els justos entraran a la vida eterna. ■

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC C; FERIA I
TEMPS DE DURANT L'ANY
SALTERI: SETMANA 3

Novembre

2. DIUMENGE

Commemoració de tots els Fidels Difunts, Morat. Lectures: Isaïes 25,6a. 7-9 / Salm 102 / Romans 14,7-9.10-12 / Mateu 25,31-46

3. DILLUNS

Fèria, Verd. Obé, **Sant Martí de Porres**, rel. (ML), Blanc. Lectures: Romans 11,29-36 / Salm 68 / Lluc 14,12-14. A Urgell: **Sant Ermengol, b.** (S), Blanc. A Solsona: **Sant Ermengol, b.** (MO), Blanc. A Vic: **Sant Pere Almató, prev. i mr.** (ML), Vermell

SANTORAL: Malaquies, b.; Sílvia, mare de Gregori el Gran

4. DIMARTS

Sant Carles Borromeu, b. (MO), Blanc. Lectures: Romans 12,5-16a / Salm 130 / Lluc 14,15-24
SANTORAL: Fèlix de Valois, prev. i cofund.; Modesta, vg.; Vidal i Agrícola, mr.

5. DIMECRES

Fèria, Verd. O bé, **Santa Àngela de la Creu, vg.** (ML), Blanc. Lectures: Romans 13,8-10 / Salm 111 / Lluc 14,25-33. A Sant Feliu de Llobregat: **Beata Maria Ràfols, vg.** (ML), Blanc. A Solsona i Urgell: **Sant Martí de Porres**, rel. (ML), Blanc

SANTORAL: Bertil·la, ab.; Elisabet

i Zacaries, pares de Joan Baptista; Magne, b.

6. DIJOUS

Sants Pere Poveda i Innocenci de la Immaculada Canoura, prev. i comp. mr. (MO), Vermell. Lectures: Romans 14,7-12 / Salm 26 / Lluc 15,1-10. A Barcelona: **Sant Sever, b. i mr.** (MO), Vermell

SANTORAL: beata Beatriu, vg.; Josepa Naval i Girbés, rel.; Leonard, erm.

7. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Romans 15,14-21 / Salm 97 / Lluc 16,1-8. A Barcelona: **Sants Pere Poveda i Innocenci de la Immaculada Canoura, prev. i comp. mr.** (MO), Vermell. A Lleida i Tarragona: **Beat Francesc Palau Quer, prev.** (ML), Blanc

SANTORAL: Carina, vg. i mr.; Ernest, mr.; Florenci, b.; Jacint-Maria Castañeda, prev. i mr.; Severí, mr.

8. DISSABTE

Del dissabte, Verd. O bé, **Memòria de Santa Maria en dissabte** (ML), Blanc. Lectures: Romans 16,3-9.16.22-27 / Salm 144 / Lluc 16,9-15

SANTORAL: Deodat I, p.; Elisabet de la Trinitat, rel.; Sever, Severià, Carpòfor i Victorià, mr.

El Sant 4 de novembre

Fèlix de Valois, fundador

Nascut pels volts del 1127 a Valois, a França, Fèlix de Valois representa la dimensió contemplativa i orant de la missió trinitària, ja que ajudà sant Joan de Mata a fundar l'Orde de la Santíssima Trinitat. Els únics textos que l'esmenten són els documents pontificis adreçats al germà Fèlix, ministre, que confirmen que va existir, ja que hi ha poca informació sobre la vida d'aquest sant. Fèlix va conèixer Joan de Mata a París, on compartiren les seves idees per fundar l'Orde de la Santíssima Trinitat. En la tradició trinitària, Fèlix sempre ha estat considerat el primer company de Joan de Mata. El papa Innocenci III aprovà l'Orde i reconegué les cases trinitàries de Cerfroid,

Fontainebleau i Bourg-la-Reine, on vivien germans de la *Domus Trinitatis*, somiada per Joan i Fèlix. Segons la tradició, Fèlix morí a Cerfroid el 4 de novembre del 1212, un any abans que Joan de Mata morís a Roma. Durant la Revolució Francesa, la seva tomba a Cerfroid va ser destruïda, i no s'ha pogut recuperar. El papa Urbà VIII el proclamà sant el 1666. Entre les tradicions que l'envolten, destaca la del cérvol amb la creu bicolor —blava i vermella— que ha esdevingut símbol de l'Orde Trinitari. Una altra llegenda explica que, durant les matines de la vigília de la Nativitat de Maria, Fèlix veié com els àngels i la Mare de Déu descendien del cel per unir-se a la seva pregària.

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS

*Institut de Litúrgia
ad instar Facultatis*

Creure en la resurrecció dels morts ha estat des dels inicis un element essencial de la fe cristiana

La claror de la nostra esperança

El primer prefaci de difunts que ens proposa el missal és, sens dubte, un text amb no poca significació teològica i espiritual. En la Commemoració de tots els Fideles Difunts, i en el marc d'aquest any jubilar de l'esperança, ens fixem en la primera frase del prefaci esmentat. "Ell [Crist] ens obre l'esperança d'una resurrecció gloriosa."

Tot aquest text litúrgic vessa l'alegria d'una esperança fermament arrelada en l'anunci evangèlic, en aquell desconcertant missatge de l'àngel que proclama amb paraules de ressò etern: "No hi és aquí. Ha ressuscitat."

No és difícil comprendre que ens trobem davant de l'afirmació nuclear i la columna vertebral de la fe cristiana. El Catecisme de l'Església catòlica ho diu així: "El Credo cristià culmina en la proclamació de la resurrecció dels morts a la fi dels temps, i en la vida eterna" (n. 988). I també: "Creiem fermament, i així ho esperem, que de la mateixa manera que Crist va ressuscitar veritablement d'entre els morts i viu per sempre, així també, després de la mort, els justos viuran per sempre amb el Crist ressuscitat, el qual els ressuscitarà el darrer dia" (n. 989).

El cristià, a partir del seu baptisme, és partícip de la vida trinitària. Tot el seu ésser es configura i avança de mica en mica cap a la plenitud gràcies als dons sacramentals, en els quals obra la Santa Trinitat. Per això, "l'esperança d'una

resurrecció gloriosa" és també fruit del viure de les Tres Persones en cadascun de nosaltres. Afirmar sant Pau: "Si habita en vosaltres l'Esperit d'aquell qui va ressuscitar Jesús d'entre els morts, també, gràcies al seu Esperit que habita en vosaltres, aquell qui va ressuscitar el Crist d'entre els morts donarà la vida als vostres cossos mortals" (Rm 8, 11).

Creure en la resurrecció dels morts ha estat des dels inicis un element essencial de la fe cristiana. Així, Tertul·lià (segles II-III) podia afirmar: "La resurrecció dels morts és l'esperança dels cristians; som cristians perquè hi creiem." L'apòstol de la gentilitat sabia perfectament que la Pasqua de Crist era anunci principal de la seva predicació evangèlica. Així, a Atenes, per exemple, conclou el seu discurs dient: "Déu (...) ja té assenyalat el dia que ha de jutjar el món amb justícia per mitjà d'un home que ell mateix ha designat, i n'ha donat a tothom una prova ressuscitant-lo d'entre els morts" (Ac 17,30.31). I quan davant del Consell, a Jerusalem, aprofitant-se de la divisió interna del seu tribunal, publica el motiu de la seva detenció, diu: "L'esperança en la resurrecció dels morts és el motiu pel qual ara em jutgen" (Ac 23,6).

Prefaci primer de difunts. Proclamació joiosa de la vida transformada en Crist. Pregària de l'Església on apunta, com en humil alçada, la claror de la nostra esperança. ■

Celebració dels 130 anys de la presència dels Germans Maristes a Lleida

Participants a la taula rodona commemorativa.

FRANCESC BALCELLS I TEIXIDÓ

Mestre i educador

Gràcies per la feina que heu fet aquests anys, per la feina que feu ara i per la feina que fareu els anys que us esperen.” Són les paraules d’agraïment de l’alcalde de Lleida, Fèlix Larosa, a la comunitat educativa del col·legi Maristes Montserrat de Lleida amb motiu de la celebració dels 130 anys de la presència dels Germans Maristes a Lleida.

L’alcalde, a més, va destacar el paper de l’escola com a “promotora de la pau” i educadora, “sobretot dels més vulnerables”. Per la seva part, Rubén Mansilla, director dels Serveis Territorials d’Educació i Formació Professional a Lleida, va parlar de la inclusió i l’obertura de l’escola a la ciutat. L’acte es va celebrar el 15 d’octubre a la sala d’actes del col·legi Maristes Montserrat.

La directora del centre, Mary Rius, va agrair als germans maristes la feina i la presència de tants anys. Ricard

Romero, president del Patronat de les fundacions maristes, va desitjar que “Marcel·lí Champagnat ens guiï amb el seu exemple: amb humilitat, amb audàcia i amb amor”.

El centre de la trobada va ser una taula rodona, on van participar persones vinculades a la història del centre, des de la primera professora dona de l’escola, Maria Àngels Mallada, a directors, professors, AMPA i alumnes actuals. El professor Josep Lluís Fernández va tenir paraules de record per al germà Gregorio García, que va ser director de l’escola.

Qui també va ser director de l’escola i primer laic que va assumir la direcció general de les fundacions maristes, Llorenç Claramunt, va tenir un record per a l’obra social de Lleida. Llorenç Claramunt va convidar el germà Lluís Serra a compartir els seus records, qui va dir que “els Maristes tenim el cor lleidatà”, rememorant que molts germans maristes de Catalunya s’han format històricament al monestir de les Avellanes.

Gemma Gòdia, mestra i actualment membre de l’equip directiu de Maristes Montserrat, va apel·lar als reptes de l’escola, com ara “transmetre els valors maristes com a laics, respondre la riquesa de la diversitat actual i atendre els alumnes en la individualitat de cadascú”. Un altre professor, Lluís Jové, va adreçar paraules d’agraïment cap als germans Antonio Ibáñez i Manel Pou, promotors de l’esport.

Josep Maria Segura, pare i padrí, que ha estat escolta de l’AE Garbí, president de l’AMPA i membre de la Coral Maristes Montserrat, i dues alumnes de batxillerat, Laia Mestres i Laia Martín, van destacar l’esperit de família que han viscut i el sentiment comunitari que s’ha respirat sempre a l’escola.

S’ha emplaçat la comunitat educativa a una altra celebració més lúdica i festiva, el diumenge 19 d’abril de l’any vinent. Una història que va iniciar-se amb 7 alumnes un 15 d’octubre del 1895 i que avui n’acull 1.300. Celebrem la vida! ■

Cartes

Rectificació

En l'edició del setmanari *Catalunya Cristiana* del proppassat dia 26 d'octubre hi sortia (pàg. 13) un meu article titulat *Reformulacions doctrinals*. Doncs bé, s'hi posava al començament com a frase destacada (resumida) la següent: "L'ànima humana també és un punt doctrinal que s'hauria de reformular, d'acord amb la visió evolucionista avui dominant." En realitat, la meua frase sencera, en el cos del text, deia exactament: "A més, en el llibre esmentat [*D'on venim. On hem d'anar*, d'A. Matabosch] es fa una al·lusió a la creació de l'ànima humana, que també és un punt doctrinal que s'hauria de reformular, al meu entendre, d'acord amb la visió evolucionista avui dominant i salvant igualment la recta doctrina."

La frase-resum, doncs, de la qual és responsable la redacció de la revista, anava molt més enllà del que jo havia escrit. Jo no parlava de l'ànima en general, sinó de la creació d'aquesta. Per tant, el destacat hauria d'haver dit: "La creació de l'ànima humana també és un punt doctrinal que s'hauria de reformular, d'acord amb la visió evolucionista avui dominant."

L'error de la redacció del setmanari, certament, s'explica per la conveniència periodística de resumir al màxim, d'escriure una frase com més curta millor. Però, en aquest cas —sense cap mala intenció, és clar—, em feien dir una cosa per una altra. Per això he cregut necessari demanar

la publicació d'aquesta rectificació. Ara com ara, penso, com el Dr. Antoni Matabosch, que s'ha de reformular la doctrina de la creació de l'ànima humana; en canvi, no em fico en la qüestió de si s'ha de reformular el concepte d'ànima humana en general que té el catolicisme.

JOSEP RUAIX I VINYET

La procliu humanitat

En un món on sembla que el mal real, dolorós i concret entre humans prevalgui per damunt del bé, qualsevol desig i intenció tinguts per bons s'esgoten en l'acció que en resulta. I la seva potencial llavor produeix uns fruits prou cobejats per al profit dels altres, preferentment dels poderosos, dels qui els manca l'ètica i la moral cristiana i d'aquells als qui els sobren béns materials, afany de poder, avarícia i cobdícia, com Donald Trump i Benjamin Netanyahu.

JOSEP VIDAL I BORRÀS

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

POSTALS DES D'ANDALUSIA

Còrdova, la ciutat de l'arcàngel Rafael

El 24 d'octubre passat, per un privilegi especial, Còrdova va celebrar el "Dia de sant Rafael", patró dels viatgers i dels caminants. Catorze monuments, els triomfs a ell aixecats entre els segles XVII i XXI, omplen carrers, places i ponts i converteixen aquesta imatge alada en un dels paisatges característics de Còrdova, des del més antic al pont romà, fins al més nou al carrer Sebastián Cuevas. Els quadres d'Antonio del Castillo, Valdés Leal o Romero de Torres, l'altar del carrer Candalaria, l'estadi de futbol i la talla obra el 1735 de Gómez de Sandoval per a la basílica del Jurament, reforcen aquesta iconografia.

Si la Bíblia ho dona a conèixer al llibre de Tobies en la seva condició de pelegrí i acompanyant de pelegrins, la història dona carta de veïnatge a Còrdova. El 1575 van aparèixer uns ossos a l'església de Sant Pere. Tot apuntava que eren relíquies de màrtirs cordovesos, però les mesures del Concili de Trento, en prevenció de falsificacions, van obligar al seu estudi i anàlisi. Mentre es desenvolupaven aquestes proves, la tradició explica que es va aparèixer al sacerdot Andrés de las Roelas el 7 de maig del 1578, certificant l'autenticitat de les relíquies i declarant: "Jo et juro per Déu viu que soc Rafael Arcàngel, a qui Déu té posat com a custodi d'aquesta ciutat."

El 1583, després del dictamen de les proves, el Papa va autoritzar el culte a les relíquies. El final de l'epidèmia de pesta de l'any anterior va ser atribuït pels cordovesos a la custòdia de sant Rafael. Des de llavors, la devoció no va deixar d'augmentar a Còrdova, i va ser proclamat per l'Ajuntament, al segle XVIII, regidor perpetu de la ciutat. La seva Germanat, fundada en aquesta centúria, té cura oficialment de la devoció.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

El Festival d'orgue de Poblet més internacional

Un públic fidel hi assisteix cada any per escoltar concerts de prestigi

L'orgue de Poblet és un instrument versàtil i estilísticament complet.

MERITXELL ROSELLÓ

La basílica cistercenca de Poblet torna a vibrar amb el seu característic orgue Metzler i ha inaugurat l'onzena edició del Festival d'orgue de Poblet, que va començar amb un concert del jove talent finès Pétur Sakari el dissabte 18 d'octubre. Pétur Sakari, nascut a

Hèlsinki el 1992, va debutar a l'edat prematura de tretze anys, la qual cosa el converteix en un dels organistes més prometedors de l'escena organística europea.

El Festival d'orgue de Poblet va creixent cada any en nombre de públic, que es veu atret per una sonoritat única unida a l'entorn cistercenc del segle XII, on música i silenci conviuen amb la vida monàstica. Un públic fidel provinent de la mateixa comarca o d'arreu de

Catalunya que cada any hi assisteix per escoltar recitals de prestigi.

El programa musical ofert per Pétur Sakari va reunir peces barroques, del Romanticisme i música contemporània, i una improvisació final del mateix intèrpret. La música barroca interpretada va comptar amb obres del gran geni Johann Sebastian Bach (1685-1750). El repertori va continuar amb una interpretació de música del Romanticisme de Robert Schumann (1810-1856),

que va trencar la solemnitat bachiana, tot oferint moviments que denotaven un llenguatge més introspectiu. Sakari explorà totes les possibilitats amb altres compositors contemporanis com Thierry Escaich (1965), un dels seus mestres, amb música francesa contemporània, amb la qual va sorprendre tots els assistents. El primer concert va acabar amb una improvisació inspirada en la cançó popular *L'Hereu Riera*, que va fer vibrar la basílica com una caixa de ressonància.

En declaracions a *Catalunya Cristiana*, va ressaltar la seva experiència positiva en tocar l'orgue de Poblet: "He tocat diversos instruments d'un tipus similar, però mai cap de tan refinat, versàtil i estilísticament complet com aquest. És un orgue capaç d'interpretar música barroca alemanya, francesa i, fins i tot, espanyola, i pot evocar un món sonor preromàntic i contemporani. La seva harmonització, sens dubte, és el que li dona vida."

Després del concert inaugural de Pétur Sakari, el Festival va continuar el 25 d'octubre amb l'organista Joonho Park, de Corea del Sud, guanyador de concursos internacionals a Nuremberg, Dublín i Graz. Segons va dir Pep Gorgori, cap de premsa del festival, "es va convidar Joonho Park perquè és un dels grans talents que hi ha ara mateix en el món de l'orgue. Té una trajectòria internacional com a concertista absolutament excepcional". Resideix a Seül (Corea del Sud), però, encara que procedeixi d'un lloc tan llunyà, "ens va explicar que coneixia l'orgue de Poblet i volia venir-lo a conèixer i va acceptar fer un concert", recorda Gorgori. La seva rellevància es va posar de manifest amb l'assistència del cònsol general de la República de Corea a Barcelona a Poblet, Young-Hyo Park.

El festival continuarà el 8 de novembre amb el recital del jove organista alemany Nicolas Berndt, especialista en el repertori germànic i francès. Actualment és l'organista titular de l'orgue històric de Sant Venceslau de Naumburg, un dels instruments més icònics, ja que existia en temps de Bach, que el va tocar en diverses ocasions. "Això és un fet de gran importància perquè gràcies a aquell instrument podem saber com concebia Bach l'orgue

ideal", afegeix. A més, Berndt és l'organista que treballa amb el Thomanerchor, el cor de l'església de Sant Tomàs de Leipzig. "Aquest cor és el més antic del món en actiu i va ser dirigit pel mateix Bach. Per tant, quan parlem de Nicolas Berndt, estem parlant d'algú que toca cada dia els instruments que van inspirar el compositor alemany", destaca Gorgori.

L'edició d'enguany s'ha d'entendre "en el marc de la represa d'activitats de la Fundació Poblet, que durant uns anys havia tingut poca activitat i, per tant, en la nova etapa pretén recuperar el seu paper com a motor de propostes culturals, patrimonials i humanístiques i, també, un espai d'encontre entre tradicions diferents d'entendre l'orgue", explica Pep Gorgori.

Una de les novetats és la mas-

terclass organitzada en col·laboració amb l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC), que es durà a terme el 15 de novembre i que anirà a càrrec de la veterana organista Montserrat Torrent i un dels seus deixebles, l'organista Juan de la Rubia. "Tenim la sort de comptar amb Montserrat Torrent, que és una autoritat en orgue i una mestra admirable, ja que per les seves mans han passat diverses generacions d'organistes i tenir-la al monestir és un privilegi", afirma Gorgori. La *masterclass* està pensada per a un grup reduït d'alumnes, perquè puguin treballar més a prop dels seus mestres. Representa la primera activitat formativa que es fa en col·laboració amb l'ESMUC. "Aquesta experiència marca un nou pas en la vocació pedagògica del festival", ressalta Pep Gorgori. ■

www.apostoladoliturgico.org

Venta de artículos religiosos de calidad

¡Visita nuestro catálogo!

Para el bautismo, comunión, cumpleaños y otras fiestas católicas.

Venta de imágenes religiosas, rosarios, cuadros religiosos, medallas...

+34 91 548 16 26
info@apostoladoliturgico.org

Fra Valentí Serra de Manresa s'aproxima al món de les begudes en el seu nou llibre

La cripta dels caputxins de Pompeia va acollir la presentació de "Begudes pairals i conventuals"

Agustí Codinach

Fra Valentí Serra presenta el seu nou llibre.

CARME MUNTÉ MARGALEF

Fra Valentí Serra de Manresa, arxiver dels caputxins, està fent una tasca ingent en la recuperació de les receptes tradicionals dels convents, monestirs i cases pairals catalanes. Ha parlat d'herbes remeieres, de mel, de receptes conventuals, de costums alimentaris i prepara un llibre sobre cuina vegetariana conventual i monàstica.

En el seu nou llibre, *Begudes pairals i conventuals* (Col·lecció A la Caput-

xina, Editorial Mediterrània), fa una aproximació al món de les begudes digestives i medicinals, com són pocions i elixirs que ens ajuden a tenir una vida més sana. La història va des de l'edat de pedra, quan comencen els primers ferments, fins als nostres dies. "He trobat una fórmula de la ratafia que es remunta a finals del segle XVIII, només elaborada amb disset plantes i que es recomanava per activar la circulació", va explicar fra Valentí. Una ratafia, "de tast molt lleuger", que ha estat comercialitzada amb el nom de *La ratafia de l'ermità*.

"Em quedava pendent de tractar un element complementari al men-

jar com és la beguda", va dir fra Valentí en presentar el seu llibre, el 21 d'octubre a la cripta dels caputxins de Pompeia —amb la seva arquitectura que remet al típic celler amb volta catalana—, davant d'un públic fidel dels seus llibres, tractats i seccions, perquè no oblidem que fra Valentí és fidel col·laborador del nostre setmanari. "Menjar i beure formen part de la nostra identitat", va remarcar. "Això sí, sempre amb mesura i proporció."

Begudes tan tradicionals com la ratafia, el vermut, la cervesa, el vi, la sidra o l'aiguanaf són minuciosament descrites i analitzades per aquest llibre que en ressegueix la història i les propietats. Entre d'altres curiositats, va recordar que durant molts anys la cervesa es va consumir calenta, fins que es va descobrir que fresca encara és més bona.

També explica alguns dels secrets de la nostra viticultura, que es remunta als monjos cartoixans i cistercencs, amb el profund tall que va causar l'arribada de la fil·loxera, un paràsit que matava l'arrel dels ceps i que va suposar una crisi econòmica i social a tot Europa. "Abans de la fil·loxera teníem uns ceps amb una personalitat pròpia, com les varietats de raïm queixal de llop, cua-tendra, cua de moltó i gatzerins. Si féssim arqueologia del cep, jo crec que es podrien fer uns vins d'un tast revolucionari."

El caputxí Jordi Cervera, autor del pròleg, va comentar que "tota aquesta producció de fra Valentí és de la cultura de pagès i pairal, quelcom que els caputxins sempre hem compartit. És traspasar la cultura pairal al convent." "Tots els seus llibres tenen un posat com d'alquimista", va complementar el provincial dels caputxins, fra Jesús Romero. "A més, aprenem català i recuperem paraules que no usem gaire." ■

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Creix la contaminació del planeta a causa dels plàstics

Flickr / vaidehi shah

Es calcula que la quantitat de plàstics abocats al mar anualment és d'entre 9 i 14 milions de tones.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Em direu que és cosa sabuda. I és cert. Però potser caldria que ens en preocupéssim més. Se n'han dit ja moltes coses, d'aquesta contaminació, però sembla que per ara els governs en fan poc cas. M'he trobat amb un article d'un mallorquí que tracta del tema i he quedat tan esfereït del que hi diu que m'ha semblat que valia la pena fer-vos-en partícips. Són coses que cal saber. S'ha fet el recompte, assegura, dels

plàstics recollits en un any a les costes balears i el resultat ha estat que a Mallorca se n'han aplegat 3.069 kg; a Eivissa, 1.907 kg; a Menorca, 1.202 kg, i a Formentera, 468 kg, o sigui, un total de més de 6,7 tones. Plàstic contaminant, és clar. Però l'autor afegeix que això no és més que un fragment petit del que passa al món, ja que, segons estadístiques globals, la quantitat de plàstics abocats al mar anualment serà d'entre 9 i 14 milions de tones, és a dir, com si cada any llencéssim a l'aigua el volum d'unes 1.000 torres Eiffel.

Els resultats d'aquest fet encara no es noten prou intensament perquè la gent reaccioni de debò, però ja podem dir que no trigarem gaire a experimentar-ne els efectes perquè hi ha una altra qüestió important en aquest assumpte. És la realitat dels microplàstics que s'originen i són ingerits en un grau molt alt pels éssers

vivents del mar, causant-los, és clar, afeccions. S'ha fet un estudi en peixos, crancs i mol·luscs i s'ha trobat que un 80% tenien microplàstics al cos. Potser no arriben a matar sempre, però sí que són transmissors de malalties i, a més, absorbeixen carboni, cosa que perjudica l'ambient. Així doncs, podem dir que afecten la nostra salut. S'han analitzat platges i s'han trobat també quantitats grans de microplàstics. Els que més contaminen són els que es troben en forma de fibres.

L'autor de l'article comenta moltes més coses que no podem detallar en aquest nostre article, però el que us he resumit em sembla que ja ens pot fer pensar. Que aquesta nostra Terra que Déu ens ha regalat per viure-hi pugui continuar servint-nos de bon habitatge i no la fem malbé amb uns invents per a la nostra comoditat, com són els plàstics. ■

GENT DE CASA

Ramon Cunill i Puig

**JOAN
PALLARÈS-PERSONAT**
Historiador

Tot i que els diaris del segle XIX solien tenir la seva columna de notícies religioses, el periodisme religiós com a especialitat és força recent. A Catalunya hi ha algun precedent anterior, però és difícil parlar-ne fins a la meitat del segle XX. Un dels pioners va ser Ramon Cunill i Puig, del qual properament farà 50 anys de la seva mort, esdevinguda a Barcelona el 7 de novembre del 1975.

Ramon Cunill havia nascut el 25 de novembre del 1907 a Castellar de n'Hug, bisbat de Solsona, a la capçalera del riu Llobregat i batejat a la seva parròquia de Santa Maria, d'origen romànic i documentada al segle X.

Ingressà de ben jove al Seminari de Barcelona. Passà també per la Universitat Pontifícia de Tarragona, on es doctorà en Teologia. El seu nom

figura sovint a la columna de religió de la premsa generalista, en ser durant els seus estudis becat cada any com a premi a les seves notes excel·lents.

El 1930 començà a rebre ordes menors. El 12 de juny del 1932 és ordenat prevere. Entre les seves destinacions, el veiem de coadjutor a Sant Bartomeu i Santa Tecla de Sitges el gener del 1934, tenint mossèn Ramon Guadayol com a rector. En aquells anys, es vincula a la Federació de Joves Cristians de Catalunya, imparteix conferències a treballadors manuals, i al Dr. Albert Bonet, consiliari del Cercle Fejocista. Fa xerrades al Cercle Catòlic de Sants, al de Granollers, de professor a l'Institut Obrer d'Estudis Socials. També fa xerrades a la Unió de Dependents d'Acció Social Popular i a la Unió d'Obrers Manuals de Catalunya.

El juliol del 1936, després d'un temps amagat i moltes peripècies, va assolir passar al bàndol franquista. Era un capellà jove, encara no tenia 30 anys, i va ser destinat com a capellà de la 102 Divisió de l'Exèrcit, manada pel coronel Antonio Castejón. Unitat que va passar pràcticament tota la guerra en l'immòbil front sud, només tenint una intervenció el juliol del 1938 a la bossa de Mèrida. La seva unitat va ser traslladada urgentment a l'Ebre, adscrita al Cos d'exèrcit marroquí i, amb una actuació determinant durant aquella batalla sagnant, va acabar la guerra altre cop als fronts del sud.

Finalitzada la guerra i retornat a Barcelona, serà professor del Seminari i de diversos col·legis i instituts; un d'ells, el Col·legi Bonanova. També va ser capellà de la Junta de Protecció de Menors i consiliari de la Joventut d'Acció Catòlica. Una activitat intensa en assemblees, congressos, reunions, cursos..., a part d'altres càrrecs de responsabilitat en la direcció del moviment, que li permeteren contactar i esta-

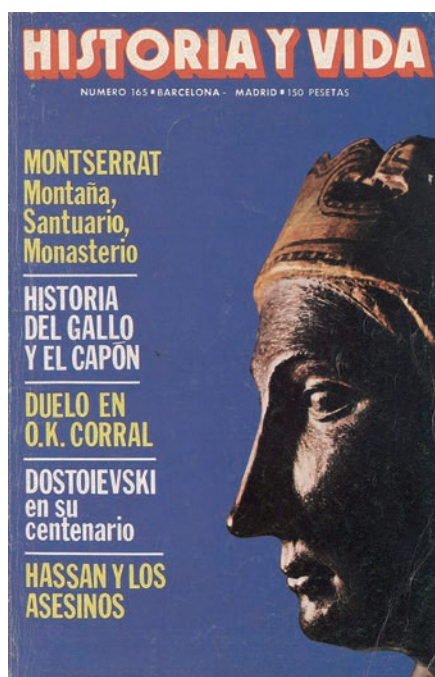

blir amistosats amb gran quantitat de persones. Algunes, anys després, tindrien una gran influència, com el comte de Godó.

VOCACIÓ PERIODÍSTICA

Ramon Cunill s'encarregà de la Comissió de Propaganda de la Junta Diocesana davant de l'Any Sant del 1950. Va adquirir una gran experiència en informació que, en el gran enrenou que va suposar la celebració a Barcelona del XXXV Congrés Eucarístic Internacional el 1952, li va tocar cobrir la part informativa. Amb un grup de sacerdots i professionals, va fundar i editar *Pax*, la publicació del Congrés, amb profusió fotogràfica en un època minsa d'imatges. La publicació va ser un èxit.

En aquell mateix any fundava i dirigia la revista *Apostolado Seglar*. Passada l'edat de quaranta anys, descobria que, a part de la vocació

L'any 1967, mossèn Cunill va fundar la revista "Historia y Vida", de periodicitat mensual.

©Juan F. Moreno Castro

“Avui, 50 anys després de la seva mort, molts dels seus articles conserven frases plenes de vigència”

Mn. Ramon Cunill (tercer per la dreta) a la inauguració de la caserna de la Guàrdia Civil de Paterna de Rivera, el 8 de desembre del 1937.

sacerdotal, portava a dins la de periodista, a la qual es dedicà sense abandonar la primera.

Vinculat al grup Godó, on des del 28 d'agost del 1948 anava publicant regularment articles, el 1960 va fundar i dirigir la revista *Gaceta Ilustrada*, una mica a imitació de *Paris Match*, que durant llargs anys va ser considerada de les millors del país informativament. Després, el 1962, amb un bon bagatge d'uns quants anys d'experiència, munta a Roma l'oficina de premsa que *La Vanguardia* va establir per seguir les sessions del Concili Vaticà II; cròniques que eren publicades i seguides amb un gran interès.

De l'experiència del Concili, on va compartir taula de redacció amb grans figures del periodisme —d'on sortien els interessants articles de Santiago Nadal—, va sorgir una fornada de sacerdots atrets per la informació religiosa, amb gent de

prestigi. També a Roma estant, tenia a l'abast tots els Pares de l'Església amb prou temps i distància curta per entrevistar-los en profunditat.

Acabat el Concili, assumia la presidència de la Delegació de Mitjans Diocesans de Comunicació, també la del *Full Dominical* el 1966 i dos anys després se situaria al capdavant de l'Escola de Periodisme de l'Església, per ser nomenat el 19 de setembre del 1968 canonge de la catedral de Barcelona.

El 1967 fundaria i dirigiria *Historia y Vida*, una publicació que marxa cap als seixanta anys d'existència i que ha fet un paper molt important en la divulgació històrica a la nostra societat, pionera i alhora única adreçada al gran públic.

Mossèn Ramon Cunill, popularment conegut com a Pare Cunill, va sotmetre's a una intervenció quirúrgica en una clínica de Barcelona. La intervenció es va fixar per al 7 de no-

vembre del 1975 però no la va poder superar. Avui, 50 anys després de la seva mort, molts dels seus articles conserven frases plenes de vigència, d'altres són molt aclaridores de la història i totes mostren la talla d'un personatge singular, pioner en moltes coses, entre elles, modernitzar la informació eclesiàstica quan ni les lleis ni l'esperit del règim al país eren propicis a la transparència. ■

“Passada l'edat de quaranta anys, descobria que, a part de la vocació sacerdotal, portava a dins la de periodista”

CRÍTICA DE CINEMA

El desig pregon de viure en Déu —

TERESA GOMÀ I RIBAS,
RSCJ

Solo Javier” és una història que commou per la seva humanitat tan concreta i real, amb la qual tots podem identificar-nos en algun o altre aspecte, encara que certament seria difícil comparar-s’hi, en la totalitat del procés.

Javier Sartorius Milans del Bosch ho tenia tot. Un nen alegre i bromista, un noi brillant i triomfador, que de jove va centrar el seu esforç en el pàdel-tenis per així omplir el seu ego d’aplaudiments i admiració. Entotsolat en el propi èxit, va tocar la pobresa dels sense sostre de la ciutat de Los Angeles, i aquella experiència el va impactar per la manera d’afrontar la vida des de la precarietat. Amb ells va descobrir aquell espai amagat del fons de cada ànima, aquell so que ressona en contacte amb l’altre, el buit existencial... i es va proposar d’omplir-lo.

Com els sants universals més reconeguts, com tots aquells que un dia van abandonar família i posició per a un bé major, ho va deixar tot i se’n va anar al Perú a descobrir en els més pobres la seva pròpia pobresa. Una experiència impactant que el va transformar definitivament. Allí

es va reconciliar amb aquell Javier capritxós, va deixar-hi entrar de nou Déu i el seu cor va trobar finalment la pau, irradiant l’amor de Déu a tots els qui l’envoltaven.

La resta de la història... un camí sincer i profund de recerca i d’alliberament, i el desig pregon de viure només en Déu.

Aquest documental de Josepmaria Anglès, estrenat el 12 de setembre a Espanya, és un projecte que vol donar a conèixer la seva vida i qüestionar la nostra, no per lamentar-nos de la nostra tebiesa, sinó per encoratjar-nos a ser millors, a viure més plenament, a centrar, de debò, la nostra existència en Déu.

Encara es projecta a força sales d’Espanya, i la productora l’està portant, amb molt bona acollida, a localitats on el cinema religiós és poc habitual. Durant el mes de novembre s’estrenarà a diversos països de Llatinoamèrica.

Si Javier Sartorius serà algun dia proclamat sant no ho sabem. Per ara, la seva història és suficient per reconèixer-hi un home com altres, que va esdevenir extraordinari. I no ho va fer per mèrits propis: es va deixar tocar i abraçar pels pobres i per Déu. ■

AMB BON HUMOR

“SOLO JAVIER”

DIRECCIÓ I GUIÓ: Josepmaria Anglès
REPARTIMENT: Tomás Farell
MÚSICA: Lluís Mir Filizzola
Documental biogràfic
Espanya 2025
96 min

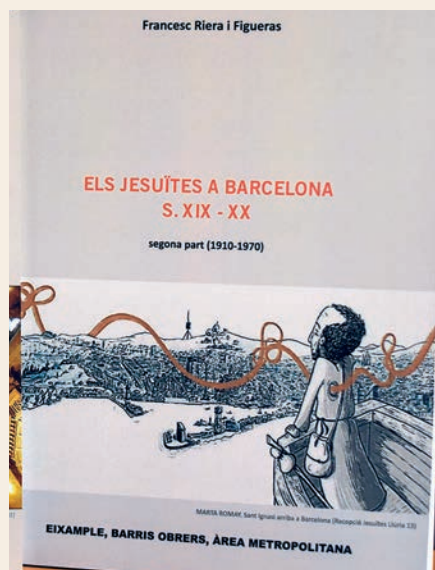
CRÍTICA LITERÀRIA

Renovat compromís missioner

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Caputxí

FRANCESC RIERA I FIGUERAS

Els jesuïtes a Barcelona segles XIX-XX. Segona part (1910-1970). Eixample, barris obrers, àrea metropolitana Cristianisme i Justícia, 2025, 207 pàg.

Amb documentació inèdita, reforçada amb dades precises extretes de publicacions periòdiques, el pare Francesc Riera ens ofereix la segona part de la història de la projecció pastoral i cultural dels membres de la Companyia de Jesús en diversos contextos de la Barcelona contemporània (1910-1970) amb l'esment de figures senyeres de gran irradiació, com ara el pare Ignasi Casanovas, fundador de la Biblioteca Balmes i promotor del seu ventall d'activitats inspirades en el model de l'Institut Catòlic de París, o el pare Jacint Alegre, que impulsà a Barcelona la fundació del Cottolengo.

És molt rellevant l'esforç dels jesuïtes irradiat des del col·legi de Llúria-Casp en la delicada tasca de reconciliació efectuada en la postguerra, especialment en els anys del primer franquisme, després d'una dolorosa experiència viscuda en aquells anys convulsos, quan s'havia produït la dissolució de la Companyia de Jesús durant la Segona República i amb vint-i-quatre jesuïtes assassinats durant la terrible persecució religiosa que afligí la nostra terra a partir de l'estiu del 1936.

El llibre posa de manifest que en els anys del Concili Vaticà II l'impuls dels joves jesuïtes marcà el nou rumb que donà la Companyia de Jesús amb un renovat compromís missioner i apostòlic exercit en llunyanes terres d'Amèrica i, alhora, en suburbis i barraques de Barcelona, on els jesuïtes i els joves de les Congregacions Marianes no es limitaren a impartir catequesi, sinó que maldaren per alfabetitzar i promoure la millora social i l'esperit de justícia. Prosseguien una pionera experiència que havia començat en el llunyà 1887 al barri del Poblet, ara de la Sagrada Família, i que posteriorment la Companyia de Jesús irradià a Sant Martí del Clot el 1899, a Hostafrancs el 1919 o a les barraques de la França Xica de Montjuïc el 1923.

Una felicitació al pare Riera per oferir-nos aquesta història, tan ben elaborada i enriquida amb encertades i expressives il·lustracions que diuen molt més que mil paraules. ■

UN NOU LLINDAR

Ser sants i viure per sempre

La veritat que pot omplir el cor humà és plena del desig d'estar i viure amb el Senyor. Aquesta és la veritat que fa dir a sant Agustí: "El meu cor és per a vós, i no trobarà repòs fins que no descansi en vós." Així, es posa de manifest la màxima aspiració humana perquè apunta vers l'eternitat, vers Déu, viscuda en la plenitud del seu Amor. Ja ho diu el salm: "N'estic cert, fruité en el país de la vida de la bondat que em té el Senyor. Espera en el Senyor, sigues valent, que el teu cor no defallesqui. Espera en el Senyor." Amb aquesta actitud d'esperança, la nostra vida es manté ferma i ben orientada, ja que cerca "poder viure a la casa del Senyor", desig i meta a aconseguir.

Celebrant Tots Sants i fent memòria dels Feels Difunts, la certesa que prové de la fe i alimenta l'esperança és la raó de la resposta diària a una vocació que s'ha fet do i que prové del Senyor.

Els apòstols, després d'experimentar el goig de la presència del Ressuscitat, arriben a dir: "Sabem que aquell que ressuscità Jesús, el Senyor, també ens ressuscitarà a nosaltres amb Jesús i ens portarà a la seva presència juntament amb vosaltres" (2Co 4,14). Aquesta és la veritat del destí que promet.

A la Paraula de Déu es posa de manifest la veritat de la nostra vida, el desig de viure per sempre i diu dels justs que "ells han trobat la pau perquè tenien segura l'esperança de la immortalitat" (Sv 3,2-4). La fe dona resposta a l'enigma de la mort i el missatge que ens arriba encoratja el creient i pot tocar el cor de qualsevol persona: la Resurrecció de Crist ha obert de bat a bat les portes d'una

Vida que no s'acaba mai i que aquí sacramentalment ja podem començar a tastar.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀCatalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de: **appec**
editors de revistes i digitalsAmb el suport de:
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència**Director:** Òscar Martí Navarro**Consiliari:** Mn. Miquel Ramón Fuentes**Sotsdirectora:** Carme Munté Margalef**Redactors:** Miquel Àngel Codina, Macià

Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra

Lingüista: Montserrat Pibernat**Fotògraf:** Agustí Codinach**Col·laboradors d'aquesta setmana:**Mercè Alonso, Francesc Balcells, M. Dolores Barroso, Pilarín Bayés, Joan Boronat, Josep Àngel Colomé, Montserrat Creus, Montse Esquerda, Juanjo Fernández, Bernat Folcrà, Tica Font, Antonio Gil, Teresa Gomà, Jaume González Padrós, Ignasi Miranda, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Palla-rès-Personat, Miquel Àngel Pulido, Lluçia Pou, Quique, Josep Rius Camps, Meritxell Roselló, Valentí Serra, Sebastià Taltavull
Redacció, administració, publicitat i promoció:C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià**Administració:** Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Difusió controlada per

Les opinions expressades pels nostres col·laboradors no reflecteixen necessàriament la d'aquest setmanari

 Agenda**Barcelona****MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES**El **diumenge 2 de novembre**, a les 17.45, *lectio* divina en grup amb la Gna. Catalina Terrats; el **cap de setmana del 7 al 9**, recés de silenci contemplatiu seguint el mètode de Franz Jalics amb Glòria Andrés i Rosa Suriñach. Inscripcions: activitatspuelles@gmail.com.**CAMPANYA 40 DIES PER LA VIDA**El **dilluns 3 de novembre**, a les 20.15, el bisbe David Abadías presideix la missa amb motiu del final de la campanya a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià de Barcelona.**AMICS DELS GOIGS**El **dijous 6 de novembre**, a les 18.00, presentació del llibre *El cant i les melodies tradicionals dels goigs. De la Mediterrània fins a Amèrica i Filipines*, de Jaume Ayats, Juanma Ferrando i Ester Llop a la parròquia de Sant Eugeni Papa de Barcelona.**CENTRE PASSATGE**El **dijous 6 de novembre**, a les 18.30, inauguració del nou local amb el diàleg *Centre Passatge: habitar el present, obrir camins de futur* amb M. Carme Aragonés, Carles Armengol i Òscar Mateos (c/ Aragó, 105 - Barcelona). Confirmar l'assistència: gestiocentrepassatge@gmail.com.**CATALONIA SACRA**El **divendres 7 de novembre**, a les 18.00, visita guiada a l'església de Sant Sever de Barcelona amb Maria Garganté. Reserves: www.cataloniasacra.cat.**SANT VICENÇ DE SARRIÀ**El **diumenge 9 de novembre**, a les 18.00, dins del VI Cicle de Concerts d'Orgue, actuació de Jonaina Salvador (soprano) i Manuel Rodríguez Solana (orgue) a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià (pl. Sarrià - Barcelona).**JORNADA DE BIOÈTICA**El **dissabte 15 de novembre**, de 9.00 a 18.30, jornada *La família i el final de la vida: llum d'esperança* al Campus Barcelona de la UIC. Més informació: pastoral.familiar@arqbcn.cat.**Girona****CATALONIA SACRA**El **dissabte 8 de novembre**, a les 11.00, visita guiada al retaule gòtic de la Mare de Déu de l'Escala del monestir de Sant Esteve de Banyoles amb Pere Freixas i Roser Juanola. Reserves: www.cataloniasacra.cat.**Solsona****MIGRACIONS**El **dissabte 8 de novembre**, de 10.00 a 17.30, *Arribades i arrels*, seminari amb experts sobre immigració, identitats i cohesió a Mas de Colom de Tàrraga. Inscripcions: <https://ticketing.cat/fundacio-horitzons-2050>**SANTUARI DEL MIRACLE**El **cap de setmana del 21 al 23 de novembre**, *Introducció a cançons pop/rock amb sentit espiritual* amb el P. Carles-Xavier Noriega (tel. 973 291 699).**Tarragona****CATEDRAL DE TARRAGONA**El **diumenge 2 de novembre**, a les 18.30, missa de difunts presidida per l'arquebisbe Joan Planellas.**Urgell****XXVI FESTIVAL ORGUE&ND**El **dissabte 8 de novembre**, a les 21.30, concert de Peter Planyavsky a l'església de Sant Esteve d'Andorra la Vella.**XXVII FESTIVAL ORGUES DE PO-NENT I DEL PIRINEU**El **diumenge 9 de novembre**, a les 11.30, concert de Pau Bordas (baríton) i Mercè Sanchís (orgue) a l'església parroquial de Talarn.**PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA**

Perquè les persones que estan combatent amb pensaments suïcides trobin a la seva comunitat suport, cura i amor i s'obrin a la bellesa de la vida

“Estem més interessats en els ‘clics’ i ‘likes’ que en allò veritable i just”

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

El carmelita Eduardo Agosta, expert en variabilitat climàtica i ecologia integral, dirigeix el Departament d'Ecologia Integral de la Subcomissió Episcopal per a l'Acció Caritativa i Social de la Conferència Episcopal Espanyola. A les portes de la COP30 del Brasil, la Conferència de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (del 10 al 21 de novembre), xerrem amb ell sobre Església i medi ambient.

Hem celebrat 10 anys del Temps de la Creació, quina és la seva valoració?

El Temps de la Creació, per als catòlics, és contemporani a la vigència de la *Laudato Si'*: ho celebrem des del 2015. Comença amb el Dia Mundial de Pregària per la Cura de la Creació i acaba amb la festivitat de Sant Francesc d'Assís, patró de l'ecologia. És un temps que ens agermana també a altres Esglésies cristianes tant en la celebració com en la pregària i la reflexió sobre la cura integral de la creació. Hem crescut molt en la seva importància i en la necessitat de celebrar-lo, sobretot, ara que també comptem amb una missa per la cura de la creació, amb formulari i leccionari propis, que va promulgar el papa Lleó. L'1 de setembre, com a festa del misteri de la creació i de Déu Creador, ha existit en l'Església ortodoxa des del segle V i, com a tal, va ser una invitació d'aquests, els nostres germans cristians, a celebrar-la, i que el papa Francesc va acollir amb entusiasme i que continua el papa Lleó.

Encara hi ha reticències, a nivell eclesial, a l'hora d'assumir una ecologia integral?

Ens falten criteris de ponderació de la veritat. L'important per al catòlic de carrer és entendre i escoltar no les opinions personals generalitzades i repetides sense fonaments sòlids, sinó el magisteri de l'Església i el coneixement consolidat a través d'organismes científics seriosos que ens donen eines per entendre els desafiaments que afrontem. Els mitjans de comunicació tradicionals tenen una responsabilitat més gran en aquest procés de discernir i ponderar el que és cert i el que és mera opi-

EDUARDO AGOSTA

Director del Departament d'Ecologia Integral de la Subcomissió Episcopal per a l'Acció Caritativa i Social

nió. No tot és vàlid per ser publicable en el mateix nivell. El problema és que estem més interessats en els “clics” i “likes” que en allò veritable i just.

Com a climatòleg, què els diu als catòlics que neguen el canvi climàtic?

No hi ha evidència científica per afirmar que el canvi climàtic que avui travessem a nivell planetari, i que es manifesta regionalment, no tingui un origen humà. El que la ciència climàtica sap és que el canvi climàtic actual té origen en el canvi de la composició química de l'atmosfera que altera el balanç energètic radiatiu del sistema climàtic, fent que l'energia que flueix en ell sigui cada any més gran (excés d'energia) i, per tant, es generen alteracions climàtiques severes. L'origen d'aquest canvi químic de l'atmosfera es troba en la combustió de fonts fòssils d'energia (petroli, carbó, gas). En poques dècades estem portant el sistema climàtic a condicions que van existir fa 60 o 80 milions d'anys enrere, amb una atmosfera primitiva en la qual la temperatura mitjana de la Terra era uns 10-15 graus més calenta que ara, teníem nivells del mar diversos centenars de metres més elevats i un planeta tot tropical, sense gels, i molta vegetació que va donar lloc als grans herbívors (dinosaures). Un canvi tan radical en poques dècades no pot ser més que crític i advers.

TESTAMENT SOLIDARI

El teu llegat perdurará per sempre

FOTO: MARTA CARREÑO

Carrer Provença 229, 1r 1a, 08008, BCN

herencies.barcelona@mansunides.org

934 877 878 - 686 724 356

Bizum: 00051

Mans **Unides**
CAMPANYA CONTRA LA FAM